

**OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA BUDYNKÓW LUB LOKALI
dla kredytobiorców kredytów hipotecznych udzielanych
przez Alior Bank S.A.**

ustalone uchwałą nr UZ/59/2018 Zarządu Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej z dnia 6 marca 2018 r. wraz ze zmianami ustalonymi uchwałą nr UZ/267/2018 Zarządu Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej z dnia 28 sierpnia 2018 r.

SPIS TREŚCI

Postanowienia wstępne	3	Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym	15
Definicje	3	Przedmiot i zakres ubezpieczenia	15
Ubezpieczenie budynków i lokali	9	Wyłączenia odpowiedzialności	16
Przedmiot ubezpieczenia	9	Suma gwarancyjna	17
Zwrot kosztów	9	Ustalenie i wypłata odszkodowania	17
Zakres ubezpieczenia	10	Ubezpieczenie assistance dom	17
Wyłączenia odpowiedzialności	10	Przedmiot i zakres ubezpieczenia	17
Suma ubezpieczenia	11	Wyłączenia odpowiedzialności	19
Ustalenie wysokości odszkodowania	11	Postanowienia wspólne	19
Ubezpieczenie ruchomości domowych i stałych elementów w lokalu mieszkalnym i budynku mieszkalnym jednorodzinny	12	Zawarcie umowy ubezpieczenia	19
Przedmiot ubezpieczenia	12	Składka ubezpieczeniowa	20
Zwrot kosztów	13	Początek i koniec odpowiedzialności	20
Zakres ubezpieczenia	13	Postępowanie w razie powołania rzeczoznawców	21
Wyłączenia odpowiedzialności	13	Wypłata odszkodowania, obowiązki informacyjne PZU	21
Wymogi w zakresie zabezpieczeń przeciwkradzieżowych	14	Roszczenie regresowe	22
Suma ubezpieczenia	14	Obowiązki ubezpieczającego i ubezpieczonego	22
Ustalanie wysokości odszkodowania	15	Postanowienia końcowe	23

Informacje, o których mowa w art. 17 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej:

Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca umowy
Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń	<p>Postanowienia wspólne § 1 ust. 2–5, § 2, § 28 ust. 1–20, § 30, § 32 ust. 2–5, § 33, § 34 ust. 1 i 2, § 36 ust. 1, § 37 ust. 1, § 38 ust. 1, 3, 5 i 6</p> <p>Ubezpieczenie budynków i lokali § 3, § 4, § 5, § 7, § 8, § 9, § 10, § 38 ust. 4, § 39 ust. 1, 2 i 4</p> <p>Ubezpieczenie ruchomości domowych i stałych elementów § 11, § 12, § 13, § 14, § 15, § 18, § 19, § 20, § 38 ust. 4, § 39 ust. 1 i 4</p>

Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca umowy
	<p>Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym § 21, § 23, § 24, § 39 ust. 2 i 4, § 40</p> <p>Ubezpieczenie Assistance Dom § 25, § 26, § 41, § 42 ust. 1, 3 i 4</p>
<p>Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia</p>	<p>Postanowienia wspólne § 1 ust. 2–5, § 2, § 28 ust. 6–8, 10, 17 i 21, § 30, § 32 ust. 2–5, § 33, § 34 ust. 3, § 36 ust. 2, § 37 ust. 2, § 38 ust. 2, § 39 ust. 3</p> <p>Ubezpieczenie budynków i lokali § 3, § 4, § 5, § 6, § 7, § 8, § 9, § 10, § 38 ust. 4, § 39 ust. 3</p> <p>Ubezpieczenie ruchomości domowych i stałych elementów § 11, § 12, § 13, § 14, § 15, § 16, § 17, § 18, § 19, § 20, § 38 ust. 4, § 39 ust. 3</p> <p>Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym § 21, § 22, § 23, § 24, § 39 ust. 3</p> <p>Ubezpieczenie Assistance Dom § 25, § 26, § 27, § 41, § 42 ust. 2 i 4</p>

POSTANOWIENIA WSTĘPNE

§ 1

1. Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia, zwane dalej „OWU”, mają zastosowanie do umów ubezpieczenia, zawieranych przez Powszechny Zakład Ubezpieczeń Spółkę Akcyjną, zwaną dalej „PZU”, z kredytobiorcami kredytów hipotecznych udzielanych przez Alior Bank Spółkę Akcyjną.
2. Z zastrzeżeniem ust. 3, w ramach OWU i na zasadach w nich określonych kredytobiorcy kredytów hipotecznych udzielonych przez Alior Bank Spółkę Akcyjną, a także osoby będące właścicielami (współwłaścicielami) albo posiadaczami na podstawie tytułu prawnego lokali mieszkalnych, lokali użytkowych, budynków mieszkalnych jednorodzinnych, budynków użytkowych lub budynków mieszkalnych w stadium budowy, stanowiących zabezpieczenie spłaty kredytów hipotecznych udzielonych przez Alior Bank Spółkę Akcyjną, mogą na podstawie następujących rodzajów pakietów ubezpieczenia:
  - 1) Pakietu podstawowego:
    - a) Ubezpieczyć lokale mieszkalne, lokale użytkowe, budynki mieszkalne jednorodzinne, budynki użytkowe, budynki mieszkalne w stadium budowy, garaże lub budowle, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4, oraz
    - b) zostać objęci ochroną ubezpieczeniową w ramach assistance dom;
  - 2) Pakietu rozszerzonego:
    - a) Ubezpieczyć lokale mieszkalne, budynki mieszkalne jednorodzinne, garaże lub budowle, z zastrzeżeniem ust. 3, oraz
    - b) zostać objęci ochroną ubezpieczeniową w ramach assistance dom oraz
    - c) ubezpieczyć ruchomości domowe i stałe elementy oraz
    - d) ubezpieczyć odpowiedzialność cywilną w życiu prywatnym.
3. Garaże i budowle mogą być objęte ochroną ubezpieczeniową wyłącznie w przypadkach wskazanych w § 3 ust. 2, z zastrzeżeniem ust. 5.
4. W przypadku ubezpieczenia w ramach Pakietu podstawowego budynku mieszkalnego w stadium budowy, lokalu użytkowego, budynku użytkowego oraz garażu ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje ubezpieczenia assistance dom.
5. Garaż jako samodzielny przedmiot ubezpieczenia może być ubezpieczony w ramach Pakietu podstawowego.
6. W porozumieniu z Ubezpieczającym do umowy ubezpieczenia mogą być wprowadzone postanowienia dodatkowe lub odmienne od ustalonych w OWU. W razie wprowadzenia do umowy ubezpieczenia postanowień dodatkowych lub odmiennych, OWU mają zastosowanie w zakresie nie uregulowanym tymi postanowieniami.
7. Wprowadzenie postanowień dodatkowych lub odmiennych wymaga formy pisemnej potwierdzającej ich przyjęcie przez strony umowy ubezpieczenia.

DEFINICJE

§ 2

Przez użyte w OWU pojęcia, należy rozumieć:

- 1) **akty terroryzmu** – działania indywidualne lub grupowe skierowane przeciwko ludności lub mieniu w celu wprowadzenia chaosu, zastraszenia ludności, dezorganizacji życia publicznego, transportu publicznego, zakładów usługowych lub twórczych – dla osiągnięcia skutków ekonomicznych, politycznych lub społecznych;
- 2) **amatorskie uprawianie sportu** – uprawianie sportu rekreacyjnie, jako formy wypoczynku bądź celem utrzymania lub regeneracji sił vitalnych;
- 3) **awaria drzwi zewnętrznych** – nagłe i niezależne od woli Ubezpieczonego:
  - a) zacięcie się zamka, zaklinowanie się złamanego klucza lub innego urządzenia otwierającego w zamku lub zniszczenie zamka przez osoby trzecie w taki sposób, że otwarcie drzwi do miejsca ubezpieczenia nie jest możliwe bez interwencji ślusarza,
  - b) zatrzaśnięcie się drzwi w taki sposób, że Ubezpieczony pozostaje na zewnątrz miejsca ubezpieczenia, a klucz lub inne urządzenia otwierające znajdują się wewnątrz miejsca ubezpieczenia;
- 4) **awaria instalacji** – wynikające z przyczyny zewnętrznej lub wewnętrznej nagłe, niespodziewane i niezależne od woli Ubezpieczonego uszkodzenie instalacji elektrycznej, wodnej, kanalizacyjnej lub centralnego ogrzewania, powodujące zaprzestanie jej funkcjonowania lub nieprawidłowość działania, co wiąże się z powstaniem lub możliwością powstania szkód w mieniu znajdującym się w miejscu ubezpieczenia;
- 5) **bójka** – starcie trzech albo więcej osób wzajemnie zadających sobie rany, z których każda występuje w podwójnym charakterze – jako napadnięty i napastnik;
- 6) **Bank** – Alior Bank Spółkę Akcyjną;
- 7) **budowla** – następujące obiekty w stadium użytkowania, nie służące do prowadzenia działalności gospodarczej:
  - a) ogrodzenie posesji wraz z bramą, otwieraną ręcznie lub sterowaniem radiowym i jej wyposażeniem instalacyjnym, a także zamontowane na stałe na ogrodzeniu posesji lub branie skrzynki na listy, urządzenia domofonu, video-domofonu,
  - b) nawierzchnie placów i podjazdów,
  - c) wiatła,
  - d) szopa,
  - e) szambo,
  - f) przydomowa oczyszczalnia ścieków,
  - g) przydomowy zbiornik na gaz,
  - h) niewielkie obiekty trwale związane z gruntem służące dekoracji, rekreacji lub utrzymaniu porządku tj.: posągi, grille muruwane, fontanny, studnie, oczka wodne, baseny, pergole, altany, piaskownice, śmietniki, huśtawki, zjeżdżalnie, donice,
- 8) **budynek** – obiekt budowlany trwale związany z gruntem, wydzielony z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych, posiadający fundamenty i dach wraz ze stałymi elementami oraz elementami zewnętrznymi;
- 9) **budynek mieszkalny jednorodzinny** – nie służący do prowadzenia działalności gospodarczej, budynek w budowie pojedynczej, bliźniaczej lub szeregowej, w stadium użytkowania, przeznaczony na cele mieszkalne, w którym nie są wydzielone lokale tj. pomieszczenia przeznaczone na cele mieszkalne, stanowiące odrębną nieruchomość lub będące przedmiotem spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu wraz z pomieszczeniem gospodarczym poza tym budynkiem, w tym również budynek, w którym prowadzona jest działalność gospodarcza lub zawodowa, o ile jego powierzchnia przeznaczona na taką działalność nie przekracza 30% jego powierzchni całkowitej;
- 10) **budynek mieszkalny wielorodzinny** – budynek w stadium użytkowania, przeznaczony na cele mieszkalne, w którym są wydzielone lokale tj. pomieszczenia przeznaczone na cele mieszkalne, stanowiące odrębną nieruchomość lub będące przedmiotem spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu;
- 11) **budynek mieszkalny w stadium budowy** – budynek mieszkalny jednorodzinny nowo wznoszony przeznaczony na cele mieszkalne, a także rozbudowa lub nadbudowa tego budynku już istniejącego przy czym przyjmuje się, że:
  - a) rozpoczęcie budowy, nadbudowy lub rozbudowy następuje z chwilą podjęcia prac przygotowawczych na terenie budowy, w szczególności wytyczenia geodezyjnego budynku w terenie, wykonania niwelacji terenu, zagospodarowania terenu wraz z budową tymczasowych obiektów, wykonania przyłączy do sieci infrastruktury

- technicznej na potrzeby budowy, nadbudowy lub rozbudowy,
- b) zakończenie budowy, nadbudowy lub rozbudowy następuje w dniu:
    - rozpoczęcia użytkowania – w przypadku nowo wznieszonego budynku,
    - zakończenia prac – w przypadku nadbudowy lub rozbudowy;
  - 12) **budynek o palnej konstrukcji** – budynek mieszkalny jednorodzinny posiadający co najmniej:
    - a) ściany nośne wykonane z elementów drewnianych lub
    - b) pokrycie dachowe z drewnianych gontów, trzciny lub słomy;
  - 13) **budynek użytkowy** – budynek w stadium użytkowania z przeznaczeniem na prowadzenie działalności gospodarczej, nie będący budynkiem drewnianym, budynkiem pokrytym gontem lub strzechą wykonaną z trzciny, lub słomy oraz budynkiem z pokryciem namiotowym lub brezentowym;
  - 14) **Centrum Pomocy** – centrum świadczące usługi assistance określone w OWU na rzecz Ubezpieczonego; centrum czynne 24 godziny na dobę przez 7 dni w tygodniu, do którego Ubezpieczony lub osoba działająca w jego imieniu zobowiązana jest zgłosić zajście zdarzenia ubezpieczeniowego objętego ochroną ubezpieczeniową w celu uzyskania pomocy w ramach ubezpieczenia assistance dom; informacja o numerach telefonów Centrum Pomocy dostępna jest w placówkach Banku oraz na stronie internetowej Banku, a także zawarta jest w polisie;
  - 15) **choroba przewlekła** – choroba o długotrwałym przebiegu, trwająca zwykle miesiącami lub latami, stale lub okresowo leczona;
  - 16) **choroba zakaźna** – chorobę wywołaną zakażeniem drobnoustrojami, jadami wytwarzanymi przez drobnoustroje lub zarazeńcami pasożytami;
  - 17) **czynności życia prywatnego** – czynności wykonywane przez Ubezpieczonego dotyczące jego sfery prywatnej, nie związane z aktywnością zawodową i pozostające bez związku z wykonywaniem obowiązków służbowych, pracą i działalnością zarobkową, za czynności życia prywatnego nie uważa się wykonywania działalności gospodarczej, wolnego zawodu, pełnienia różnego rodzaju funkcji, w tym funkcji honorowych w związkach, zrzeszeniach, organizacjach społeczno-politycznych oraz pracy w charakterze wolontariusza;
  - 18) **dewastacja** – umyślne zniszczenie lub uszkodzenie ubezpieczonego mienia przez osoby trzecie, w tym w związku z usiłowaniem lub dokonaniem kradzieży z włamaniem z wyłączeniem graffiti;
  - 19) **dokument osobisty** – imienny dokument identyfikujący ubezpieczonego lub osobę bliską ubezpieczonego pozostającą z ubezpieczonym we wspólnym gospodarstwie domowym, tj. dowód osobisty, paszport, prawo jazdy, legitymacja szkolna, legitymacja studencka;
  - 20) **dziecko** – dziecko własne, dziecko przysposobione, pasierb albo dziecko przyjęte na wychowanie w ramach rodziny zastępczej, w rozumieniu przepisów prawa rodzinnego;
  - 21) **działa sztuki** – następujące ruchomości domowe, ich części lub zespoły posiadające wartość kolekcjonerską, zabytkową lub artystyczną:
    - a) oryginalne dzieła plastyczne: obrazy, rzeźby, grafiki, a także oryginalne dzieła rzemiosła artystycznego i sztuki użytkowej,
    - b) przedmioty zgromadzone i uporządkowane według koncepcji osób, które te kolekcje tworzyły,
    - c) numizmaty lub pamiątki historyczne,
    - d) urządzenia, środki transportu oraz maszyny i narzędzia świadczące o kulturze materialnej, charakterystyczne dla dawnych i nowych form gospodarki, dokumentujące poziom nauki i rozwoju cywilizacyjnego,
    - e) książki i materiały biblioteczne,
    - f) wytwory sztuki ludowej i rękodziela,
  - g) przedmioty upamiętniające wydarzenia historyczne, działalność wybitnych osobistości lub instytucji, a także ich skatalogowane zbiory zgromadzone i uporządkowane według określonych kategorii;
  - 22) **dym i sadza** – zawieszoną cząsteczek będącą bezpośrednim skutkiem:
    - a) spalania, która nagle i w sposób krótkotrwały wydobywa się z urządzeń znajdujących się w miejscu ubezpieczenia, eksploatowanych zgodnie z przeznaczeniem i przepisami technicznymi oraz przy sprawnym działaniu urządzeń wentylacyjnych,
    - b) ognia, niezależnie od miejsca jego powstania;
  - 23) **eksplozja** – gwałtowna zmiana stanu równowagi układu z jednoczesnym wyzwoleniem się gazów, pyłów, pary lub cieczy, wywołanym ich właściwością rozprężenia się; w odniesieniu do naczyń ciśnieniowych i innych tego rodzaju zbiorników warunkiem uznania szkody za spowodowaną eksplozją jest, aby ściany tych naczyń i zbiorników uległy rozdarciu w takich rozmiarach, iż wskutek ujęcia gazów, pyłów, pary lub cieczy nastąpiło nagłe wyrównanie ciśnienia; za spowodowane eksplozją uważa się również szkody powstałe wskutek implozji, polegające na uszkodzeniu zbiornika lub aparatu próżniowego ciśnieniem zewnętrznym;
  - 24) **elementy zewnętrzne** – elementy wyposażenia znajdujące się na zewnątrz lokalu mieszkalnego, lokalu użytkowego, budynku mieszkalnego jednorodzinnego, budynku użytkowego lub budynku mieszkalnego w stadium budowy oraz trwale i bezpośrednio z nim związane, w szczególności:
    - a) rynny i rury spustowe,
    - b) zabudowy balkonów lub tarasów,
    - c) balustrady,
    - d) parapety,
    - e) instalacja odgromowa,
    - f) markizy,
    - g) kolektory słoneczne (solary), panele fotowoltaiczne o łącznej mocy nie przekraczającej 5 kW,
    - h) urządzenia stanowiące osprzęt instalacji, służące do prawidłowego funkcjonowania lokalu mieszkalnego, budynku mieszkalnego jednorodzinnego, np. pompa ciepła, domofon, video-domofon, z wyłączeniem zewnętrznych: anten telewizyjnych, anten radiowych, urządzeń klimatyzacyjnych, urządzeń wentylacyjnych, elementów zabezpieczających przeciwkradzieżowych i elementów zabezpieczeń przeciwpożarowych;
  - 25) **garaż** – budynek w stadium użytkowania inny niż budynek mieszkalny jednorodzinny, nie służący do prowadzenia działalności gospodarczej, przeznaczony do parkowania pojazdów mechanicznych;
  - 26) **grad** – opad atmosferyczny składający się z bryłek lodu;
  - 27) **graffiti** – napisy, rysunki lub symbole zamieszczone w sposób niezgodny z przepisami prawa i wbrew woli Ubezpieczonego na elewacji, oknach, drzwiach zewnętrznych, dachach ubezpieczonych budynków mieszkalnych jednorodzinnych, budynków użytkowych, budynków mieszkalnych w stadium budowy, garaży, lokali użytkowych na elementach zewnętrznych lub budowlach, a także ich zabrudzenie farbą lub inną substancją barwiącą;
  - 28) **huk ponaddźwiękowy** – fala uderzeniowa wytworzona przez statek powietrzny poruszający się z prędkością większą od prędkości dźwięku;
  - 29) **huragan** – wiatr o prędkości nie mniejszej niż 13,8 m/s ustalanej przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, zwany dalej „IMIGW”, którego działanie wyrządza masowe szkody; w przypadku braku możliwości uzyskania opinii IMIGW wystąpienie huraganu stwierdza się na podstawie stanu faktycznego i rozmiaru szkód w miejscu ich powstania bądź bezpośrednim sąsiedztwie;
  - 30) **instalacja:**
    - a) instalacja centralnego ogrzewania,
    - b) instalacja elektryczna,
    - c) instalacja kanalizacyjna,

- d) instalacja wodna,
e) instalacja gazowa,
f) instalacja telefoniczna,
g) instalacja sieciowa,
h) instalacja antenowa z wyłączeniem zewnętrznych anten telewizyjnych i radiowych,
i) instalacja przeciwkradzieżowa,
j) instalacja przeciwpożarowa,
k) instalacja domofonu lub videodomofonu,
l) instalacja solarna,
m) instalacja fotowoltaiczna,
n) instalacja drenażowa,
o) instalacja zraszająca,
p) instalacja oświetleniowa,
q) każda inna niż wymieniona w lit. a–p instalacja służąca do prawidłowej eksploatacji lub do używania zgodnie z przeznaczeniem lokalu mieszkalnego, lokalu użytkowego, budynku mieszkalnego jednorodzinnego, budynku użytkowego lub budynku mieszkalnego w stadium budowy, a także posesji, na której znajduje się budynek mieszkalny jednorodzinny, budynek mieszkalny w stadium budowy lub budynek użytkowy;
- 31) **koszty nabycia produktów spożywczych, które uległy rozmrożeniu** – koszty poniesione w celu nabycia produktów spożywczych, które uległy rozmrożeniu, tj. utraciły przydatność do spożycia w wyniku podwyższenia się temperatury przechowywania w urządzeniu chłodniczym znajdującym się w miejscu ubezpieczenia stanowiącym lokal mieszkalny lub budynek mieszkalny jednorodzinny, w związku z zdarzeniem ubezpieczeniowym;
- 32) **koszty naprawy uszkodzonych lub zniszczonych zabezpieczeń przeciwkradzieżowych** – koszty poniesione w celu naprawy uszkodzonych lub zniszczonych wskutek kradzieży z włamaniem następujących stałych elementów trwale związanych z miejscem ubezpieczenia stanowiącym lokal mieszkalny lub budynek mieszkalny jednorodzinny: stolarki okiennej i drzwiowej wraz z oszkleniami i zamknięciami, krat, rolet antywłamaniowych, czujek, sygnalizatorów, innych elementów zabezpieczeń przeciwkradzieżowych;
- 33) **koszty poszukiwania przyczyny zalania** – udokumentowane koszty materiałów i robocizny poniesione w celu: a) odnalezienia elementów instalacji wodnej, kanalizacyjnej lub centralnego ogrzewania, których uszkodzenie lub wada było bezpośrednią przyczyną zalania, b) przywrócenia stanu sprzed powstania szkody, polegającego na usunięciu uszkodzeń lub wad w instalacji wodnej, kanalizacyjnej lub centralnego ogrzewania lub jej wyposażeniu oraz naprawy stałych elementów zniszczonych lub uszkodzonych wskutek poszukiwania przyczyny zalania;
- 34) **koszty uprzątnięcia miejsca ubezpieczenia po zaistnieniu szkody** – udokumentowane koszty usunięcia zanieczyszczeń, koszty wywozu elementów niezdatnych do użytku (odpadów) wraz z ich kosztami składowania lub utylizacji oraz koszty rozbiórki i demontażu elementów niezdatnych do użytku;
- 35) **kradzież** – zabór cudzego mienia w celu przywłaszczenia nie będąca kradzieżą z włamaniem;
- 36) **kradzież z włamaniem** – zabór cudzego mienia w celu przywłaszczenia, którego sprawca dokonał albo usiłował dokonać z miejsca ubezpieczenia po usunięciu – przy użyciu siły i narzędzi – istniejących zabezpieczeń pozostawiając ślady stanowiące dowód użycia siły i narzędzi lub po otwarciu zabezpieczeń kluczem lub innym urządzeniem otwierającym, który sprawca zdobył przez kradzież z włamaniem z innego pomieszczenia albo w wyniku rabunku (tj. z zastosowaniem przemocy fizycznej) albo groźby natychmiastowego jej użycia lub z doprowadzeniem osoby do nieprzytomności lub bezbronności albo poprzez przywłaszczenie lub wyłudzenie kluczy lub innych urządzeń otwierających dokonane z użyciem podstępem wobec osób małoletnich, niedoświadczonych – będących w podeszłym wieku lub nie w pełni sprawnych);
- 37) **kredytobiorca** – osoba fizyczna, która zawarła z Bankiem umowę o kredyt hipoteczny;
- 38) **kredyt hipoteczny** – kredyt, którego zabezpieczeniem jest hipoteka na nieruchomości;
- 39) **lawina** – gwałtowne zsuwanie się lub staczanie mas śniegu, lodu, błota, skał lub kamieni ze zboczy górskich;
- 40) **lekarz PZU POMOC** – lekarz-konsultant Centrum Pomocy;
- 41) **lokal mieszkalny** – nie służące do prowadzenia działalności gospodarczej, znajdujące się w budynku mieszkalnym wielorodzinnym wyodrębnione pomieszczenia wraz ze stałymi elementami, przeznaczone na cele mieszkalne, stanowiące odrębną nieruchomość albo będące przedmiotem spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu, wraz z przynależnymi i przeznaczonymi do wyłącznego użytku ubezpieczonego: a) pomieszczeniem gospodarczym poza tym lokalem, b) pomieszczeniem garażowym lub miejscem postojowym;
- 42) **lokal użytkowy** – wyodrębnione w budynku pomieszczenie lub pomieszczenia wraz ze stałymi elementami, będące przedmiotem prawa własności (współwłasności) z przeznaczeniem na prowadzenie działalności gospodarczej;
- 43) **miejsce postojowe** – znajdujące się w budynku mieszkalnym wielorodzinnym miejsce wraz ze stałymi elementami, w stadium użytkowania, przeznaczone do parkowania pojazdów mechanicznych;
- 44) **miejsce ubezpieczenia** – w przypadku ubezpieczenia: a) budynków i lokali – znajdujący się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz wskazany w umowie ubezpieczenia lokal mieszkalny, lokal użytkowy, budynek mieszkalny jednorodzinny, budynek użytkowy, budynek mieszkalny w stadium budowy, garaż lub budowla wraz z posesją, na której znajduje się ten budynek, garaż lub budowla, b) ruchomości domowych i stałych elementów – znajdujący się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz wskazany w umowie ubezpieczenia lokal mieszkalny (z wyłączeniem przynależnego do tego lokalu pomieszczenia garażowego lub miejsca postojowego) lub budynek mieszkalny jednorodzinny, wewnątrz którego znajdują się ubezpieczone ruchomości domowe i stałe elementy, c) assistance dom – znajdujący się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz wskazany w umowie ubezpieczenia lokal mieszkalny (z wyłączeniem przynależnego do tego lokalu mieszkalnego pomieszczenia gospodarczego poza tym lokalem mieszkalnym, pomieszczenia garażowego lub miejsca postojowego) lub budynek mieszkalny jednorodzinny (z wyłączeniem pomieszczenia gospodarczego poza tym budynkiem) i służący zaspokojeniu potrzeb mieszkaniowych Ubezpieczonego;
- 45) **mienie służbowe** – przenośny sprzęt elektroniczny lub telefony komórkowe przekazane Ubezpieczonemu lub osobie bliskiej Ubezpieczonego pozostającej we wspólnym gospodarstwie domowym, o którym mowa w § 11, przez pracodawcę do używania na podstawie dokumentu nakładającego odpowiedzialność materialną na korzystającego z tego mienia;
- 46) **mienie wypożyczone** – przedmioty znajdujące się czasowo w posiadaniu Ubezpieczonego lub osoby bliskiej Ubezpieczonego pozostające we wspólnym gospodarstwie domowym, jeżeli zostały mu wypożyczone lub oddane do używania przez organizację sportową, społeczną lub inną jednostkę organizacyjną, o ile wypożyczenie lub oddanie do używania zostało udokumentowane;
- 47) **modernizacja** – wykonanie robót (budowlanych, instalacyjnych, itp.), polegających na podwyższeniu standardów użytkowania lub wyposażenia lokalu mieszkalnego, lokalu użytkowego, budynku użytkowego lub budynku mieszkalnego jednorodzinного;

- 48) **nadbudowa** – podwyższenie istniejącego budynku przeznaczanego na cele mieszkalne, przy niezmienności powierzchni zabudowanej, liczonej po obrysie tego budynku;
- 49) **nagle zachorowanie** – powstały w sposób nagły stan chorobowy zagrażający życiu lub zdrowiu, wymagający udzielenia natychmiastowej pomocy medycznej;
- 50) **nieszczęśliwy wypadek** – nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, w następstwie którego ubezpieczony niezależnie od swej woli, doznał uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia;
- 51) **ogień** – ogień, który przedostał się poza palenisko lub powstał bez paleniska i rozprzestrzenił się o własnej sile;
- 52) **opad** – woda pochodząca z naturalnych opadów w postaci deszczu, topniejącego śniegu i lodu lub gradu powodująca zalanie ubezpieczonego przedmiotu;
- 53) **opieka** – sprawowanie pieczy nad dzieckiem lub osobą niesamodzielną poprzez zapewnienie jej należytej egzystencji w zakresie podstawowych potrzeb bytowych i ochrony przed niebezpieczeństwami;
- 54) **opieka nad psami i kotami Ubezpieczonego** – karmienie psa lub kota 1 raz dziennie odpowiednią karmą należącą do Ubezpieczonego, zmiana wody do picia, a także wyrowadzanie psa 2 razy dziennie na spacer lub dostarczanie kotu 1 raz dziennie świeżego piasku lub żwiru; opieka nad psami i kotami nie obejmuje leczenia weterynaryjnego;
- 55) **osoba bliska** – małżonek, konkubent, wstępni, zstępni, brat, siostra, ojczym, macocha, pasierb, teść, teściowa, zięć, synowa, przysposobiony, przysposabiający, pozostający pod opieką lub przyjęty na wychowanie w ramach rodziny zastępczej w rozumieniu przepisów prawa rodzinnego;
- 56) **osoba niesamodzielną** – osoba zamieszkałą z Ubezpieczonym, która ze względu na podeszły wiek, zły stan zdrowia lub wady wrodzone nie jest w stanie samodzielnie zaspokajać swoich potrzeb i wymaga stałej opieki;
- 57) **osoba trzecia** – każda osoba nie będąca Ubezpieczającym lub Ubezpieczonym;
- 58) **osoba wyznaczona** – osoba wskazana przez Ubezpieczonego w czasie rozmowy telefonicznej z konsultantem Centrum Pomocy, zamieszkała na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej; dla potrzeb OWU wskazanie takiej osoby jest równoznaczne z upoważnieniem jej do sprawowania opieki nad dziećmi Ubezpieczonego i osobami niesamodzielnymi w sytuacjach, o których mowa w § 26 ust. 2 pkt 1–3;
- 59) **osuwanie się ziemi** – nie spowodowane działalnością ludzką zsuwanie się ziemi po stoku;
- 60) **papiery wartościowe** – czeki, weksle, obligacje, akcje, konosamenty, akredytywy dokumentowe i inne dokumenty zastępujące w obrocie gotówkę;
- 61) **piorun** – bezpośrednie wyładowanie atmosferyczne na ubezpieczony przedmiot pozostawiające ślady tego zdarzenia;
- 62) **polisa** – dokument potwierdzający zawarcie umowy ubezpieczenia z zastosowaniem OWU;
- 63) **pomieszczenie garażowe** – pomieszczenie w budynku mieszkalnym jednorodzinny albo w budynku mieszkalnym wielorodzinnym przynależne do lokalu mieszkalnego, wraz ze stałymi elementami, w stadium użytkowania – przeznaczone do parkowania pojazdów mechanicznych;
- 64) **pomieszczenie gospodarcze poza lokalem mieszkalnym** – pomieszczenie przynależne do lokalu mieszkalnego, takie jak: piwnica, pralnia domowa, suszarnia, strych i inne pomieszczenia gospodarcze znajdujące się poza lokalem mieszkalnym wraz ze stałymi elementami, w stadium użytkowania; do pomieszczeń gospodarczych nie zalicza się zabudowanych korytarzy;
- 65) **pomieszczenie gospodarcze poza budynkiem mieszkalnym** – piwnica, pralnia, suszarnia i inne pomieszczenia gospodarcze poza jednorodzinny budynek mieszkalny znajdujące się w budynku na terenie tej samej posesji, na której znajduje się ubezpieczony jednorodzinny budynek mieszkalny;
- 66) **pomoc domowa** – każda osoba, w tym: gosposia, ogrodnik, opiekunka do dzieci, osoba sprawująca opiekę nad osobą niepełnosprawną, osoba sprawująca opiekę nad psem wykonująca powierzone prace pomocnicze w gospodarstwie domowym na podstawie umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej zawartej z Ubezpieczonym lub z osobą bliską Ubezpieczonego pozostającą z Ubezpieczonym we wspólnym gospodarstwie domowym;
- 67) **posesja** – będąca w posiadaniu Ubezpieczonego, na podstawie tytułu prawnego, nieruchomością gruntową, na której znajduje się budynek mieszkalny jednorodzinny lub budynek mieszkalny w stadium budowy;
- 68) **powierzchnia użytkowa lokalu mieszkalnego lub lokalu użytkowego** – powierzchnia wszystkich pomieszczeń znajdujących się w lokalu mieszkalnym lub lokalu użytkowym, a w szczególności w odniesieniu do lokalu mieszkalnego: pokoi, kuchni, przedpokoi, korytarzy, łazienek; przy ustalaniu powierzchni użytkowej nie wlicza się powierzchni balkonów, tarasów loggii, antresoli oraz przynależne do tego lokalu pomieszczenia gospodarczego; przy czym powierzchnię użytkową lokalu mieszkalnego lub lokalu użytkowego ustala się w zależności od wysokości pomieszczenia:
  - a) w przypadku wysokości powyżej 2,20 m – przyjmuje się 100% powierzchni,
  - b) w przypadku wysokości od 1,40 m do 2,20 m – przyjmuje się 50% powierzchni,
  - c) w przypadku wysokości poniżej 1,40 m – nie wlicza się tej powierzchni do powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego lub lokalu użytkowego;
- 69) **pozostawianie we wspólnym gospodarstwie domowym** – wspólne zamieszkiwanie oraz związane z tym wspólne zaspakajanie potrzeb życiowych;
- 70) **powódź** – zalanie terenów wskutek:
  - a) podniesienia się poziomu wody w korytach wód płynących lub stojących,
  - b) opadu,
  - c) spływu wód po zboczach lub stokach na terenach górskich lub falistych,
  - d) podniesienia się poziomu morskich wód przybrzeżnych (cofka);
- 71) **przebieście** – nagły wzrost napięcia w sieci elektrycznej;
- 72) **psy agresywne** – rasy psów uznawanych za agresywne na podstawie obowiązujących przepisów prawa polskiego oraz psy o widocznych cechach tych ras;
- 73) **rabunek** – zabór ubezpieczonego mienia dokonany:
  - a) z zastosowaniem przemocy fizycznej albo groźby natychmiastowej jej użycia lub z doprowadzeniem osoby do nieprzytomności lub bezbronności,
  - b) przez sprawcę, który z zastosowaniem przemocy fizycznej lub groźby natychmiastowej jej użycia, doprowadził osobę posiadającą klucze do lokalu mieszkalnego lub budynku mieszkalnego jednorodzinny, stanowiącego miejsce ubezpieczenia i zmusił ją do otwarcia tego lokalu lub budynku albo sam je otworzył kluczami zrabowanymi,
  - c) poprzez przywłaszczenie lub wyłudzenie mienia dokonane z użyciem podstępem wobec osób małoletnich, niedoświadczonych – będących w podeszłym wieku lub nie w pełni sprawnych,
 przy czym PZU odpowiada za szkody powstałe w następstwie rabunku bez względu na to, czy był on dokonany w miejscu ubezpieczenia, czy też poza nim;
- 74) **Regulamin** – właściwe regulaminy świadczenia usług drogą elektroniczną przez Bank;
- 75) **remont** – wykonanie robót budowlanych, instalacyjnych lub elektrycznych wykraczających poza zakres bieżącej konserwacji, polegających na odwróceniu stanu pierwotnego;
- 76) **rozbudowa** – powiększenie powierzchni zabudowanej istniejącego budynku przeznaczanego na cele mieszkalne;
- 77) **ruchomości domowe** – mienie ruchome nie służące do prowadzenia działalności gospodarczej, w szczególności:

- a) meble, z wyłączeniem mebli wbudowanych lub zamontowanych na stałe,
  - b) sprzęt zmechanizowany, z wyłączeniem sprzętu zmechanizowanego przeznaczonego do zamontowania lub obudowania w meblach wbudowanych lub zamontowanych na stałe,
  - c) elementy dekoracji wnętrz nie zamontowane na stałe,
  - d) przedmioty ze srebra, złota, platyny lub palladu, monety, biżuteria,
  - e) gotówka,
  - f) odzież i inne przedmioty osobistego użytku,
  - g) zapasy gospodarstwa domowego,
  - h) sprzęt audiowizualny (w tym również anteny telewizyjne i anteny radiowe zainstalowane na zewnątrz lokalu mieszkalnego lub budynku mieszkalnego jednorodzinnego i trwale z nim związane), komputery, fotograficzny, instrumenty muzyczne, aparaty telefoniczne,
  - i) sprzęt biurowy,
  - j) mienie służbowe,
  - k) mienie wypożyczone,
  - l) sprzęt turystyczny, ogrodniczy i sportowy,
  - m) wózki dziecięce, wózki inwalidzkie, rowery,
  - n) części zamienne do samochodów, motocykli i motorowerów oraz ich dodatkowy sprzęt,
  - o) rośliny doniczkowe,
  - p) zwierzęta domowe;
- 78) **sporty wysokiego ryzyka** – sporty motorowe i motorowodne, lotnicze (szybownictwo, baloniarstwo, spadochroniarstwo, lotniarstwo, parolotniarstwo, motolotniarstwo oraz wszelkie ich odmiany), wspinaczka wysokogórska, skalna lub skałkowa, speleologia, rafting i wszystkie jego odmiany, nurkowanie z użyciem specjalistycznego sprzętu, żeglarstwo morskie, surfing, kitesurfing, windsurfing, jazda na nartach lub snowboardzie poza oznakowanymi trasami zjazdowymi, skoki bungee, sporty walki oraz uczestniczenie w wyprawach survivalowych lub wyprawach do miejsc wymagających użycia sprzętu zabezpieczającego lub asekuracyjnego, charakteryzujących się ekstremalnymi warunkami klimatycznymi czy przyrodniczymi: pustynia, góry powyżej 2500 m n.p.m., busz, bieguny, dżungla, tereny lodowcowe lub śnieżne;
- 79) **sprzęt biurowy** – znajdujące się w miejscu ubezpieczenia i wykorzystywane do pracy zarobkowej wykonywanej przez Ubezpieczonego lub osobę bliską Ubezpieczonego pozostającą z Ubezpieczonym we wspólnym gospodarstwie domowym: komputery stacjonarne wraz z monitorami, komputery przenośne, drukarki, skanery, telefony stacjonarne, faksy, meble;
- 80) **stałe elementy** – elementy wyposażenia znajdujące się wewnątrz lokalu mieszkalnego, lokalu użytkowego, budynku mieszkalnego jednorodzinnego, budynku użytkowego, budynku mieszkalnego w stadium budowy, zamontowane lub wbudowane na stałe, w szczególności:
- a) meble wraz z zamontowanym w nich na stałe lub obudowanym tymi meblami sprzętem zmechanizowanym,
  - b) trwale związane z podłożem: wykładziny ścian, podłóg, schodów, sufitów lub słupów,
  - c) kominki,
  - d) schody wewnętrzne, antresole,
  - e) tynki i powłoki malarskie,
  - f) podwieszane sufity,
  - g) wewnętrzne ścianki działowe dowolnej konstrukcji,
  - h) zamontowane na stałe: stolarkę okienną i drzwiową wraz z oszkleniami i zamknięciami,
  - i) kraty, rolety antywłamaniowe, czujki, sygnalizatory i inne elementy zabezpieczeń przeciwkradzieżowych i zabezpieczeń przeciwpożarowych,
  - j) instalacje,
  - k) urządzenia, osprzęt lub oprzyrządowanie instalacji, np. umywalki, zlewy, wanny, kabiny prysznicowe, brodziki, piece, grzejniki, podgrzewacze wody, gniazda wtyczkowe, włączniki,
- l) lustra wmontowane w ścianach;
za stałe elementy uważa się także:
    - elementy wyposażenia znajdujące się wewnątrz lokalu mieszkalnego, lokalu użytkowego, budynku użytkowego, budynku mieszkalnego jednorodzinnego lub budynku mieszkalnego w stadium budowy, o których mowa w lit. a–l, które nie zostały jeszcze wbudowane lub zamontowane,
    - zewnętrzne: urządzenia klimatyzacyjne, urządzenia wentylacyjne, kraty, rolety antywłamaniowe, czujki, sygnalizatory, inne elementy zabezpieczeń przeciwkradzieżowych i zabezpieczeń przeciwpożarowych trwale związane z lokalem mieszkalnym, lokalem użytkowym, budynkiem użytkowym, budynkiem mieszkalnym jednorodzinnym lub budynkiem mieszkalnym w stadium budowy;
- 81) **stopień zużycia technicznego** – miarę utraty wartości ubezpieczonego mienia, wynikającą z okresu jego eksploatacji, trwałości zastosowanych materiałów, jakości wykonanych robót budowlanych lub instalacyjnych, sposobu użytkowania, prowadzonej gospodarki remontowej;
- 82) **suma gwarancyjna** – w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym wskazana w umowie ubezpieczenia kwota stanowiąca górną granicę odpowiedzialności PZU;
- 83) **suma ubezpieczenia** – w ubezpieczeniu budynków i lokali lub ruchomości domowych i stałych elementów wskazana w umowie ubezpieczenia kwota stanowiąca górną granicę odpowiedzialności PZU; jeżeli umowa ubezpieczenia przewiduje w ramach sumy ubezpieczenia limit odpowiedzialności PZU z tytułu określonych szkód objętych ochroną ubezpieczeniową, wówczas górną granicę odpowiedzialności za daną szkodę stanowi ustalony limit;
- 84) **szkoda** – w ubezpieczeniu:
  - a) budynków i lokali lub ruchomości domowych i stałych elementów – szkoda rzeczowa,
  - b) odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym – szkoda rzeczowa lub szkoda na osobie;
- 85) **szkoda całkowita** – naruszenie bądź zniszczenie elementów konstrukcyjnych budynku mieszkalnego, w którym znajduje się ubezpieczony lokal mieszkalny, lokal użytkowy, miejsce postojowe, pomieszczenie gospodarcze poza lokalem mieszkalnym lub pomieszczenie garażowe w stopniu uniemożliwiającym dalsze zamieszkiwanie tego lokalu mieszkalnego lub korzystanie z lokalu użytkowego lub z tego miejsca lub pomieszczenia bez zagrożenia dla życia lub zdrowia lokatorów i nie dające się naprawić albo powodujące unicestwienie tego lokalu mieszkalnego, lokalu użytkowego, miejsca postojowego, pomieszczenia gospodarczego poza lokalem mieszkalnym lub pomieszczenia garażowego;
- 86) **szkoda na osobie** – w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym szkoda powstała wskutek śmierci, uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia, w tym także utracone korzyści poszkodowanego, które mógłby osiągnąć, gdyby nie doznał uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia;
- 87) **szkoda rzeczowa** – szkoda powstała wskutek utraty, zniszczenia lub uszkodzenia rzeczy; w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym szkoda rzeczowa obejmuje także utracone korzyści poszkodowanego, które mógłby osiągnąć, gdyby nie nastąpiła utrata, zniszczenie lub uszkodzenie rzeczy;
- 88) **śnieg i lód** – naturalny opad w postaci śniegu lub lód oddziałujący swoim ciężarem bezpośrednio na ubezpieczony przedmiot albo mogący spowodować przewrócenie się pod wpływem jego ciężaru drzew lub innych sąsiadujących obiektów na ubezpieczony przedmiot – powodując uszkodzenie lub zniszczenie ubezpieczonego przedmiotu;
- 89) **trzęsienie ziemi** – naturalne, gwałtowne wstrząsy skorupy ziemskiej;

- 90) **Ubezpieczający** – podmiot, który zawarł z PZU umowę ubezpieczenia;
- 91) **Ubezpieczony**:
- w ubezpieczeniu budynków i lokali mieszkalnych – kredytobiorca lub inna osoba fizyczna nie będąca kredytobiorcą, będąca właścicielem (współwłaścicielem) albo posiadaczem na podstawie spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu albo prawa do domu jednorodzinnego w spółdzielni mieszkaniowej, lokalu mieszkalnego, budynku mieszkalnego jednorodzinnego lub budynku mieszkalnego w stadium budowy, stanowiącego zabezpieczenie spłaty udzielonego przez Bank kredytu hipotecznego, wskazana przez Ubezpieczającego, na rachunek której została zawarta umowa ubezpieczenia,
  - w ubezpieczeniu budynków i lokali użytkowych – kredytobiorca – z zastrzeżeniem, że w odniesieniu do prowadzonej działalności gospodarczej obrót w roku podatkowym tj. roku poprzedzającym zawarcie umowy ubezpieczenia, nie może być większy niż 15 mln zł; przez obrót rozumie się sumę rocznych przychodów uzyskanych z tytułu sprzedaży produktów lub towarów oraz świadczonych usług w ramach prowadzonej działalności gospodarczej – będący właścicielem (współwłaścicielem) budynku użytkowego lub lokalu użytkowego stanowiącego zabezpieczenie spłaty udzielonego przez Bank kredytu hipotecznego, wskazany przez Ubezpieczającego, na rachunek którego została zawarta umowa ubezpieczenia,
  - w ubezpieczeniu ruchomości domowych i stałych elementów oraz w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym – kredytobiorca lub inna osoba fizyczna nie będąca kredytobiorcą, będąca właścicielem (współwłaścicielem) albo posiadaczem na podstawie spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu albo prawa do domu jednorodzinnego w spółdzielni mieszkaniowej, lokalu mieszkalnego, budynku mieszkalnego jednorodzinnego lub budynku mieszkalnego w stadium budowy, stanowiącego zabezpieczenie spłaty udzielonego przez Bank kredytu hipotecznego, wskazana przez Ubezpieczającego, na rachunek której została zawarta umowa ubezpieczenia,
  - w ubezpieczeniu assistance Dom – kredytobiorca lub inna osobę fizyczną nie będącą kredytobiorcą, będąca właścicielem (współwłaścicielem) albo posiadaczem na podstawie spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu albo prawa do domu jednorodzinnego w spółdzielni mieszkaniowej lokalu mieszkalnego lub budynku mieszkalnego jednorodzinnego, stanowiącego zabezpieczenie spłaty udzielonego przez Bank kredytu hipotecznego, na rachunek której została zawarta umowa ubezpieczenia;
- 92) **uderzenie pojazdu** – bezpośrednie uderzenie w ubezpieczony przedmiot przez pojazd mechaniczny lub szynowy, jego część lub przewożony w nim ładunek, nienależący do Ubezpieczonego i niebędący pod jego kontrolą;
- 93) **umowa o kredyt** – umowa o udzielenie kredytu hipotecznego, którego zabezpieczeniem jest hipoteka na nieruchomości;
- 94) **unicestwienie** – całkowite zniszczenie lokalu mieszkalnego, lokalu użytkowego, budynku mieszkalnego jednorodzinnego, budynku użytkowego, budynku mieszkalnego w stadium budowy, garażu lub budowli w takim stopniu, że nie jest możliwa ich naprawa albo odbudowa, a odtworzenie przedmiotu tego samego rodzaju wymaga usunięcia pozostałości i wzniesienia nowego lokalu mieszkalnego, lokalu użytkowego, budynku mieszkalnego, budynku użytkowego, budynku mieszkalnego w stadium budowy, garażu lub budowli;
- 95) **upadek statku powietrznego** – katastrofa bądź przymusowe lądowanie samolotu silnikowego, bezsilnikowego lub innego obiektu latającego, a także upadek ich części lub przewożonego ładunku;
- 96) **upadek drzew lub masztów** – przewrócenie się drzew lub masztów lub oderwanie się i upadek ich części na ubezpieczony przedmiot; przez maszty należy rozumieć również słupy energetyczne, kominy wolnostojące lub latarnie;
- 97) **wartość w stadium budowy** – wartość nowa budynku na dzień przystąpienia do umowy ubezpieczenia powiększona o koszty robót budowlanych, instalacyjnych, elektrycznych, planowanych do wykonania w okresie budowy wskazanym w umowie o kredyt;
- 98) **wartość nowa** – wartość odpowiadająca kosztom przywrócenia ubezpieczonego mienia do stanu nowego, lecz nie ulepszonego, to jest:
- dla lokalu mieszkalnego, lokalu użytkowego, budynku mieszkalnego jednorodzinnego, budynku użytkowego, garażu lub budowli – wartość odpowiadająca kosztom naprawy lub odbudowy określona zgodnie z zasadami kalkulacji i ustalania cen robót budowlanych, elektrycznych i instalacyjnych, stosowanych w budownictwie z uwzględnieniem dotychczasowej konstrukcji, wymiarów i standardu wykończenia, przy zastosowaniu takich samych lub najbardziej zbliżonych materiałów,
  - dla stałych elementów – wartość odpowiadająca kosztom naprawy lub odbudowy określona zgodnie z zasadami kalkulacji i ustalania cen robót budowlanych, elektrycznych i instalacyjnych stosowanych w budownictwie, z uwzględnieniem dotychczasowej konstrukcji, wymiarów i standardu wykończenia, przy zastosowaniu takich samych lub najbardziej zbliżonych materiałów, lub nabycia (wytworzenia) nowego przedmiotu tego samego lub najbardziej zbliżonego rodzaju, tej samej lub najbardziej zbliżonej marki przy uwzględnieniu, średnich cen obowiązujących na danym terenie oraz kosztów montażu,
  - dla ruchomości domowych – wartość odpowiadająca kosztom naprawy lub nabycia (wytworzenia) nowego przedmiotu tego samego lub najbardziej zbliżonego rodzaju, tej samej lub najbardziej zbliżonej marki przy uwzględnieniu średnich cen obowiązujących na danym terenie oraz kosztów montażu;
- 99) **wartość rynkowa lokalu mieszkalnego lub lokalu użytkowego** – wartość odpowiadająca iloczynowi powierzchni:
- użytkowej lokalu mieszkalnego lub lokalu użytkowego i średniej ceny rynkowej 1 m² w danej miejscowości lub dzielnicy miasta w odniesieniu do odpowiednio lokalu mieszkalnego lub lokalu użytkowego o podobnych parametrach, standardzie wykończenia i porównywalnym stanie technicznym, z wyłączeniem miejsca postojowego i pomieszczenia garażowego,
  - w przypadku miejsca postojowego lub pomieszczenia garażowego – wartość odpowiadającą średniej cenie rynkowej w danej miejscowości lub dzielnicy miasta w odniesieniu do odpowiednio miejsca postojowego lub pomieszczenia garażowego o podobnych parametrach, standardzie wykończenia i porównywalnym stanie technicznym;
- 100) **wartość rzeczywista** – wartość nowa pomniejszona o wartość stanowiącą iloczyn stopnia zużycia technicznego i wartości nowej;
- 101) **wiek budynku** – różnicę pomiędzy rokiem, w którym Ubezpieczony zawiera umowę ubezpieczenia i rokiem budowy budynku; przy czym za rok budowy budynku uważa się:
- w przypadku budynku mieszkalnego jednorodzinnego lub budynku użytkowego – rok, w którym został dopuszczony po raz pierwszy do użytkowania na podstawie prawomocnej decyzji o pozwoleniu na użytkowanie, przy czym w przypadku budynku mieszkalnego w stadium budowy polegającej na jego rozbudowie lub nadbudowie – rok prawomocnego

- zawiadomienia o zakończeniu budowy; jeżeli rok wydania prawomocnej decyzji o pozwoleniu na użytkowanie lub rok prawomocnego zawiadomienia o zakończeniu budowy nie są znane, to rok budowy określa się jako rok pierwszego zamieszkania budynku mieszkalnego jednorodzinnego,
- b) w przypadku budynku mieszkalnego w stadium budowy nowo wznieszonego – rok, w którym Ubezpieczony zawiera umowę ubezpieczenia;
- 102) **wyczynowe uprawianie sportu** – uprawianie dyscyplin sportowych polegające na regularnym uczestniczeniu w treningach, przy jednoczesnym udziale w zawodach, imprezach sportowych, obozach kondycyjnych lub szkoleniowych w celu uzyskania w drodze współzawodnictwa sportowego maksymalnych wyników sportowych; obejmuje również zawodowe uprawianie sportu;
- 103) **zakażenie** – wniknięcie do organizmu i rozwój w nim żywego, biologicznego czynnika chorobotwórczego;
- 104) **zalanie** – bezpośrednie działanie wody lub innych cieczy, polegające na:
- a) spowodowanym awarią wydostaniu się wody, pary lub innych płynów z instalacji: wodnej, kanalizacyjnej lub centralnego ogrzewania znajdującej się wewnątrz lokalu mieszkalnego, lokalu użytkowego, budynku mieszkalnego jednorodzinnego, budynku użytkowego, budynku mieszkalnego w stadium budowy, budowli lub garażu bądź poza nimi,
- b) cofnięciu się wody lub ścieków z instalacji kanalizacyjnej usytuowanej wewnątrz lokalu mieszkalnego, lokalu użytkowego, budynku mieszkalnego jednorodzinnego, budynku użytkowego, budynku mieszkalnego w stadium budowy, budowli lub garażu bądź poza nimi,
- c) zalaniu wodą pochodzącą z urządzeń domowych lub uszkodzonego akwarium, znajdujących się wewnątrz lokalu mieszkalnego, lokalu użytkowego, budynku mieszkalnego jednorodzinnego, budynku użytkowego, budynku mieszkalnego w stadium budowy lub garażu bądź poza nimi,
- d) nieumyślnym pozostawieniu otwartych kranów lub innych zaworów zamontowanych na instalacji wewnątrz lokalu mieszkalnego, lokalu użytkowego, budynku mieszkalnego jednorodzinnego, budynku użytkowego, budynku mieszkalnego w stadium budowy, budowli lub garażu bądź poza nimi,
- e) zalaniu wodą lub innym płynem pochodzącym spoza miejsca ubezpieczenia przez osoby trzecie;
- 105) **zamek mechaniczno-elektroniczny** – zamek, którego uruchamianie następuje przy zastosowaniu systemu elektronicznego;
- 106) **zamek wielopunktowy** – zamek powodujący ryglowanie skrzydła drzwi w ościeżnicy w kilku odległych od siebie miejscach;
- 107) **zamek wielozastawkowy** – zamek posiadający przynajmniej dwie ruchome zastawki służące do blokowania zasuwki zamka; ilość zastawek w zamku można ustalić na podstawie nacięć profilowanych w kluczu;
- 108) **zapadanie się ziemi** – obniżenie terenu z powodu zaważenia się naturalnych, podziemnych pustych przestrzeni w gruncie;
- 109) **zdarzenie ubezpieczeniowe:**
- a) w ubezpieczeniu budynków i lokali – niezależne od woli Ubezpieczonego zdarzenie przyszłe i niepewne o charakterze nagłym, określone w § 5, w wyniku którego zostaje wyrządzona szkoda objęta zakresem ubezpieczenia,
- b) w ubezpieczeniu ruchomości domowych i stałych elementów – niezależne od woli Ubezpieczonego zdarzenie przyszłe i niepewne o charakterze nagłym, określone w § 14, w wyniku którego zostaje wyrządzona szkoda objęta zakresem ubezpieczenia,
- c) w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym – działanie lub zaniechanie, w wyniku

którego zostaje wyrządzona szkoda objęta zakresem ubezpieczenia,

- d) w ubezpieczeniu assistance dom – awarię drzwi zewnętrznych, awarię instalacji, zdarzenie losowe, o którym mowa w § 5 ust. 1 pkt 1, przepięcie, dewastację, kradzież z włamaniem, nieszczęśliwy wypadek lub nagłe zachorowanie;
- 110) **zwierzęta domowe** – udomowione: psy, koty, chomiki, świnki morskie, papugi, kanarki, żółwie lub ryby akwariowe, fretki, szynszyle, myszokoczkki, myszy, szczury, króliki, z wyłączeniem trzymanych w celach hodowlanych lub handlowych.

UBEZPIECZENIE BUDYNKÓW I LOKALI

PRZEDMIOT UBEZPIECZENIA

§ 3

- Z zastrzeżeniem ust. 2–4, przedmiot ubezpieczenia mogą stanowić znajdujący się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i będący zabezpieczeniem spłaty udzielonego przez Bank kredytu hipotecznego:
    - lokal mieszkalny;
    - budynek mieszkalny jednorodzinny;
    - budynek mieszkalny w stadium budowy;
    - garaż;
    - budowla;
 będące przedmiotem prawa własności (współwłasności) Ubezpieczonego albo przysługującego Ubezpieczonemu na podstawie spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu albo prawa do domu jednorodzinnego w spółdzielni mieszkaniowej;
  - lokal użytkowy;
  - budynek użytkowy;
  - będące przedmiotem prawa własności (współwłasności) Ubezpieczonego.
- Garaż może być objęty ochroną ubezpieczeniową w ramach Pakietu rozszerzonego wyłącznie w przypadku jednoczesnego objęcia ochroną ubezpieczeniową lokalu mieszkalnego lub budynku mieszkalnego jednorodzinnego.
  - Budowla może być objęta ochroną ubezpieczeniową wyłącznie w przypadku jednoczesnego objęcia ochroną ubezpieczeniową budynku mieszkalnego jednorodzinnego usytuowanego na terenie tej samej posesji, co ta budowla.
  - W ramach ubezpieczenia budynku mieszkalnego w stadium budowy ochroną ubezpieczeniową objęte są również składowane na terenie posesji, na której znajduje się ten ubezpieczony budynek, materiały budowlane, instalacyjne lub elektryczne przeznaczone do wbudowania lub zamontowania.

ZWROT KOSZTÓW

§ 4

- W razie zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego PZU pokrywa poniesione przez Ubezpieczonego lub osobę bliską Ubezpieczonego pozostającą z ubezpieczonym we wspólnym gospodarstwie domowym, koszty:
  - poszukiwania przyczyny zalania – wyłącznie w ubezpieczeniu lokalu mieszkalnym, lokalu użytkowym, budynku użytkowym, budynku mieszkalnym jednorodzinnym lub budynku mieszkalnego w stadium budowy obejmującego zakresem szkody powstałe w następstwie zalania oraz uprzątnięcia miejsca ubezpieczenia po zaistnieniu szkody.
- PZU zwraca koszty, o których mowa:
  - w ust. 1 pkt 1 – w granicach sumy ubezpieczenia lokalu mieszkalnego, lokalu użytkowego, budynku użytkowego, budynku mieszkalnego jednorodzinnego lub budynku mieszkalnego w stadium budowy;
  - w ust. 1 pkt 2 – w granicach sumy ubezpieczenia ustalonej w umowie ubezpieczenia dla danego przedmiotu

ubezpieczenia, którego dotyczy zdarzenie ubezpieczeniowe, nie więcej jednak niż do wysokości limitów określonych w ust. 3–4.

3. W odniesieniu do ubezpieczonego lokalu mieszkalnego, lokalu użytkowego, budynku użytkowego, budynku mieszkalnego jednorodzinnego, budynku mieszkalnego w stadium budowy, garażu lub budowli koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 2, nie mogą przewyższyć 5% sumy ubezpieczenia ustalonej w umowie ubezpieczenia dla danego przedmiotu ubezpieczenia.
4. Jeżeli koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 2, dotyczą mienia ubezpieczonego i nieubezpieczonego i jednocześnie nie jest możliwe ich przyporządkowanie do danej części mienia, PZU pokrywa poniesione koszty w takiej proporcji, w jakiej pozostaje wartość mienia ubezpieczonego do łącznej wartości mienia ubezpieczonego i nieubezpieczonego. Jeżeli ustalenie proporcji nie jest możliwe, PZU pokrywa 50% poniesionych kosztów.

ZAKRES UBEZPIECZENIA

§ 5

1. W ubezpieczeniu lokalu mieszkalnego, budynku mieszkalnego jednorodzinnego PZU odpowiada za szkody powstałe w następstwie:
  - 1) zdarzeń losowych: ognia, piorunu, powodzi, śniegu i lodu, zalania, opadu, gradu, huraganu, eksplozji, osuwania się ziemi, zapadania się ziemi, lawiny, upadku statku powietrznego, uderzenia pojazdu, huk u nadźwiękowego, trzęsienia ziemi, dymu i sadzy, upadku drzew lub masztów, z zastrzeżeniem ust. 5;
  - 2) aktów terroryzmu;
  - 3) przepięcia;
  - 4) dewastacji;
  - 5) akcji ratowniczej prowadzonej w związku ze zdarzeniami, o których mowa w pkt 1–4.
2. W ubezpieczeniu budynku mieszkalnego w stadium budowy oraz garażu PZU odpowiada za szkody powstałe w następstwie:
  - 1) zdarzeń losowych wymienionych w ust. 1 pkt 1, z zastrzeżeniem ust. 5;
  - 2) akcji ratowniczej prowadzonej w związku ze zdarzeniami, o których mowa w pkt 1.
3. W ubezpieczeniu budynku użytkowego oraz lokalu użytkowego PZU odpowiada za szkody powstałe w następstwie:
  - 1) zdarzeń losowych wymienionych w ust. 1 pkt 1, z zastrzeżeniem ust. 5;
  - 2) akcji ratowniczej prowadzonej w związku ze zdarzeniami, o których mowa w pkt 1.
4. W ubezpieczeniu budowli PZU odpowiada za szkody powstałe w następstwie:
  - 1) zdarzeń losowych wymienionych w ust. 1 pkt 1, z zastrzeżeniem ust. 5;
  - 2) przepięcia;
  - 3) akcji ratowniczej prowadzonej w związku ze zdarzeniami, o których mowa w pkt 1–2.
5. PZU odpowiada za szkodę powstałą w ubezpieczonym mieniu w wyniku uderzenia pojazdu, o ile za szkodę tę nie zostało wypłacone odszkodowanie z innej umowy ubezpieczenia.

WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

§ 6

1. PZU nie odpowiada za szkody:
  - 1) wyrządzone umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności;
  - 2) wyrządzone umyślnie przez osobę, z którą Ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym;
  - 3) górnicze, w rozumieniu prawa górniczego;

- 4) powstałe w następstwie działań wojennych, stanu wojennego, stanu wyjątkowego, strajków lub niepokojów społecznych, aktów terroryzmu z zastrzeżeniem § 5 ust. 1 pkt 2;
  - 5) powstałe w wyniku udziału Ubezpieczonego w strajkach, rozruchach, zamieszkach, akcjach protestacyjnych, blokadach dróg;
  - 6) powstałe wskutek oddziaływania energii jądrowej, promieni laserowych, maserowych, promieniowania jonizującego, pola magnetycznego i elektromagnetycznego oraz skażenia radioaktywnego;
  - 7) będące następstwem decyzji administracyjnej;
  - 8) powstałe w środowisku naturalnym, polegające na jego zanieczyszczeniu lub skażeniu.
2. PZU nie odpowiada za szkody powstałe wskutek:
    - 1) prowadzenia prac budowlanych bez ich zgłoszenia odpowiedniemu organowi, bez uzyskania pozwolenia lub bez projektu, o ile takie zgłoszenie, pozwolenie lub projekt są wymagane przepisami prawa, chyba że brak zgłoszenia, brak pozwolenia lub brak projektu nie miały wpływu na zaistnienie zdarzenia ubezpieczeniowego;
    - 2) niewykonywania określonych przepisami prawa przeglądów technicznych lub kontroli okresowych miejsca ubezpieczenia, jeżeli obowiązek ich wykonywania spoczywał na Ubezpieczającym, Ubezpieczonym, osobie bliskiej Ubezpieczonego pozostającej z Ubezpieczonym we wspólnym gospodarstwie domowym lub osobie, której Ubezpieczony powierzył pieczę nad ubezpieczonym mieniem, chyba że niedopełnienie tych obowiązków nie miało wpływu na zaistnienie zdarzenia ubezpieczeniowego;
    - 3) systematycznego zawilgocenia pomieszczeń z powodu nieszczelności instalacji wodnej, centralnego ogrzewania lub kanalizacyjnej, klimatyzacji lub niewłaściwej wentylacji pomieszczeń, a także kondensacji na powierzchni rur lub ścian wilgoci zawartej w powietrzu;
    - 4) przenikania wód podziemnych, chyba że przenikanie to nastąpiło wskutek powodzi, deszczu o współczynniku wydajności co najmniej 4 ustalonym przez IMiGW; w przypadku braku możliwości uzyskania opinii IMiGW wystąpienie deszczu o współczynniku wydajności co najmniej 4 stwierdza się na podstawie stanu faktycznego i rozmiaru szkód w miejscu ich powstania bądź w bezpośrednim sąsiedztwie;
    - 5) pęknięcia rur lub wyposażenia instalacyjnego w wyniku zamarznięcia wody lub innej cieczy spowodowanego nieutrzymaniem właściwej temperatury w pomieszczeniach, jeżeli obowiązek utrzymywania właściwej temperatury w pomieszczeniach należał do Ubezpieczającego, Ubezpieczonego, osoby bliskiej Ubezpieczonego pozostającej z Ubezpieczonym we wspólnym gospodarstwie domowym lub osobie, której Ubezpieczony powierzył pieczę nad ubezpieczonym mieniem, chyba że niedopełnienie tego obowiązku nie miało wpływu na zajście zdarzenia ubezpieczeniowego;
    - 6) zalania wskutek opadu:
      - a) poprzez niezamknięte lub niezabezpieczone okna, drzwi lub inne otwory, jeżeli obowiązek ich zamknięcia lub zabezpieczenia należał do Ubezpieczającego, Ubezpieczonego, osoby bliskiej Ubezpieczonego pozostającej z Ubezpieczonym we wspólnym gospodarstwie domowym lub osobie, której Ubezpieczony powierzył pieczę nad ubezpieczonym mieniem, chyba że niedopełnienie tego obowiązku nie miało wpływu na zajście zdarzenia ubezpieczeniowego,
      - b) poprzez niekonserwowane lub nienależycie konserwowane: dach, ściany, balkony, tarasy, okna, jeżeli obowiązek ich konserwacji należał do Ubezpieczającego, Ubezpieczonego, osoby bliskiej Ubezpieczonego pozostającej z Ubezpieczonym we wspólnym gospodarstwie domowym lub osobie, której Ubezpieczony powierzył pieczę nad ubezpieczonym mieniem, chyba że niedopełnienie tego obowiązku nie miało wpływu na zajście zdarzenia ubezpieczeniowego;

- 7) przemarzania elementów konstrukcyjnych budynków użytkowych, budynków mieszkalnych jednorodzinnych, budynków mieszkalnych w stadium budowy, garaży lub budowli;
  - 8) zapadania się ziemi powstającego w związku z prowadzonymi robotami ziemnymi;
  - 9) pokrycia ubezpieczonego mienia graffiti;
  - 10) zabrudzenia lub odbarwienia tyńków zewnętrznych lub elewacji na skutek zalania lub opadu;
  - 11) upadku drzewa w wyniku jego wycinania lub przycinania przez Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub osobę bliską Ubezpieczonego pozostającą z Ubezpieczonym w wspólnym gospodarstwie domowym bez pozwolenia, o ile takie pozwolenie jest wymagane przepisami prawa;
  - 12) upadku masztu spowodowanego jego niekonserwowaniem lub jego nienależytym konserwowaniem, jeżeli obowiązek jego konserwacji należał do Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub osoby bliskiej Ubezpieczonego pozostającej z Ubezpieczonym w wspólnym gospodarstwie domowym, chyba że niedopełnienie tego obowiązku nie miało wpływu na zajście zdarzenia ubezpieczeniowego.
- 3. Z odpowiedzialności PZU wyłączone są także szkody:**
- 1) powstałe w budynkach użytkowych z przeznaczeniem na fermę drobiu i kurniki;
  - 2) powstałe w budynkach użytkowych, w których składowana jest słoma lub siano;
  - 3) powstałe w budynkach użytkowych związanych z produkcją lub przerobem peletu, przerobem lub składowaniem odpadów lub odzyskiwaniem surowców (recykling);
  - 4) powstałe w budynkach użytkowych związanych z produkcją, transportem, przerobem, sprzedażą, dystrybucją, składowaniem lub używaniem materiałów wybuchowych lub fajnerwerków;
  - 5) spowodowane eksplozją wywołaną przez Ubezpieczonego w celach związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej tj. w celach produkcyjnych i eksploatacyjnych, technologicznych, doświadczalnych lub rozbiórkowych lub spowodowane eksplozją w silnikach spalinowych, gdy eksplozja związana jest z ich naturalną funkcją lub gdy eksplozja spowodowana została normalnym ciśnieniem zawartych w nich gazów;
  - 6) związane z produkcją, transportem, przerobem, sprzedażą, dystrybucją, składowaniem lub używaniem świec, zniczy lub innych lampionów, w których wykorzystywana jest parafina lub jej pochodne, z wyłączeniem handlu detalicznego;
  - 7) powstałe podczas prowadzenia prób ciśnieniowych instalacji tryskaczowej, jak również wyrządzone przez wodę podziemną, wodę z nieoczyszczonych zapchanych rynien dachowych, w tym nieoczyszczonych z liści lub rur spustowych, lub z niewłaściwie zabezpieczonym odpływem.
- 4.** Ponadto PZU nie odpowiada za szkody wyrządzone przez Ubezpieczonego, osobę bliską Ubezpieczonego pozostającą z Ubezpieczonym w wspólnym gospodarstwie domowym lub osobę, której ubezpieczony powierzył pieczę nad ubezpieczonym mieniem, pozostające w stanie nietrzeźwości albo w stanie po użyciu alkoholu, lub pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii, chyba że nie miało to wpływu na zajście zdarzenia ubezpieczeniowego.
- 5.** Fakt znajdowania się w stanie nietrzeźwości albo w stanie po użyciu alkoholu, lub fakt znajdowania się pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych, w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii ocenia się według przepisów prawa obowiązujących w dniu zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego.
- a) wartości nowej, jeżeli w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia wiek budynku mieszkalnego jednorodzinnego lub budynku użytkowego o konstrukcji niepalnej nie przekracza 40 lat albo budynku mieszkalnego jednorodzinnego o konstrukcji palnej nie przekracza 20 lat,
  - b) wartości rzeczywistej, jeżeli w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia wiek wymienionych w lit. a) budynków mieszkalnych jednorodzinnych lub budynku użytkowego przekracza wartości wskazane w lit. a);
- 2) dla garażu – w ramach sumy ubezpieczenia: 10% sumy ubezpieczenia budynku mieszkalnego jednorodzinnego albo lokalu mieszkalnego, jednakże nie więcej niż 40 000 zł w wartości rzeczywistej, z zastrzeżeniem pkt 3;
  - 3) dla garażu stanowiącego samodzielny przedmiot ubezpieczenia – w wartości rzeczywistej;
  - 4) dla budowli – w ramach sumy ubezpieczenia: 5% sumy ubezpieczenia budynku mieszkalnego jednorodzinnego albo lokalu mieszkalnego, jednakże nie więcej niż 20 000 zł – w wartości rzeczywistej;
  - 5) dla budynku mieszkalnego w stadium budowy w wartości w stadium budowy;
  - 6) dla lokalu mieszkalnego lub lokalu użytkowego w wartości rynkowej.
- 2.** Po zakończeniu budowy, suma ubezpieczenia budynku mieszkalnego jednorodzinnego oraz składka ubezpieczeniowa są ustalane ponownie w porozumieniu z Bankiem, a Ubezpieczający dla skutecznego ponownego ustalenia sumy ubezpieczenia zobowiązany jest do zawarcia nowej umowy ubezpieczenia.
- 3.** Jeżeli w danym rocznym okresie ubezpieczenia nastąpi wzrost wartości ubezpieczonego mienia, spowodowany m.in. przeprowadzonymi pracami modernizacyjnymi lub remontowymi, wzrostem rynkowych cen ubezpieczonego mienia, Ubezpieczający w porozumieniu z Ubezpieczonym może podwyższyć sumę ubezpieczenia.
- 4.** Do skutecznego podwyższenia sumy ubezpieczenia konieczne jest zawarcie umowy ubezpieczenia z nową wysokością sumy ubezpieczenia.
- 5.** Podwyższona, zgodnie z ust. 4, suma ubezpieczenia obowiązuje od następnego dnia po dniu zawarcia nowej umowy ubezpieczenia i zaplaceniu składki ubezpieczeniowej.
- 6.** Jeżeli w okresie ubezpieczenia nastąpi spadek wartości ubezpieczonego mienia, Ubezpieczający może żądać odpowiedniego zmniejszenia sumy ubezpieczenia. Zmniejszenia sumy ubezpieczenia może także z tej samej przyczyny dokonać jednostronnie PZU, zawiadamiając o tym jednocześnie Ubezpieczonego i Ubezpieczającego. Zmniejszenie sumy ubezpieczenia pociąga za sobą zmniejszenie wysokości składki począwszy od pierwszego dnia miesiąca, w którym Ubezpieczający złożył wniosek o zmniejszenie sumy ubezpieczenia lub w którym PZU zawiadomił Ubezpieczającego o jednostronnym zmniejszeniu tej sumy.
- 7.** Suma ubezpieczenia jest określana przez Ubezpieczającego, z uwzględnieniem zasad określonych w ust. 1 i 2, i jest wskazana w umowie ubezpieczenia.
- 8.** Po wypłacie odszkodowania lub kosztów, o których mowa w § 39 ust. 3, suma ubezpieczenia nie ulega pomniejszeniu o wypłaconą kwotę.

USTALENIE WYSOKOŚCI ODSKODOWANIA

§ 8

1. Wysokość odszkodowania ustala się w kwocie odpowiadającej wysokości poniesionej szkody, nie wyższej jednak niż suma ubezpieczenia wskazana w umowie ubezpieczenia, z uwzględnieniem limitów odpowiedzialności, o których mowa w § 40 ust. 3 oraz z zastosowaniem następujących zasad dla:
  - 1) budynku:
    - a) ubezpieczonego w wartości nowej – według wartości nowej,
    - b) ubezpieczonego w wartości rzeczywistej – według wartości rzeczywistej,

- c) ubezpieczonego w wartości w stadium budowy – według wartości w stadium budowy;
  - 2) garażu oraz budowli – według wartości rzeczywistej;
  - 3) lokalu mieszkalnego, lokalu użytkowego, pomieszczenia gospodarczego poza lokalem mieszkalnym, pomieszczenia garażowego lub miejsca postojowego:
    - a) w przypadku szkody całkowitej – według wartości rynkowej,
    - b) w przypadku innego rodzaju szkód – według wartości nowej.
2. W przypadku ubezpieczenia lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość odszkodowanie przysługujące również z tytułu szkód w elementach wspólnych budynku mieszkalnego wielorodzinnego, w którym znajduje się ten lokal, według procentowego udziału w częściach wspólnych nieruchomości.

§ 9

1. Z zastrzeżeniem ust. 5, wysokość odszkodowania z tytułu ubezpieczenia lokalu mieszkalnego, lokalu użytkowego, budynku mieszkalnego jednorodzinnego, budynku użytkowego, budynku mieszkalnego w stadium budowy, budowli, garażu, ustala się na podstawie kosztorysu sporządzonego przez PZU:
- 1) w eksperckim systemie kosztorysowania robót i obiektów budowlanych lub
  - 2) w oparciu o cenniki budowlane opracowane przez podmioty wyspecjalizowane w zakresie budownictwa.
2. Z zastrzeżeniem ust. 5, w porozumieniu z Ubezpieczonym wysokość odszkodowania może zostać ustalona na podstawie:
- 1) rachunków za odbudowę lub naprawę przedmiotu ubezpieczenia, potwierdzonych:
    - a) kosztorysem powykonawczym sporządzonym przez podmiot dokonujący odbudowy lub naprawy, zgodnie z zasadami kalkulacji i ustalania cen robót budowlanych, elektrycznych i instalacyjnych stosowanych w budownictwie, uwzględniającym dotychczasową konstrukcję i wymiary mienia oraz standard wykończenia, przy zastosowaniu takich samych lub najbardziej zbliżonych materiałów lub
    - b) specyfikacją zakresu wykonanych robót sporządzoną przez podmiot dokonujący odbudowy lub naprawy – w przypadku szkody, której wysokość przed uwzględnieniem stopnia zużycia technicznego nie przekracza kwoty 10 000 zł lub
  - 2) kosztorysu odbudowy lub naprawy dokonanej systemem gospodarczym sporządzonym zgodnie z zasadami kalkulacji i ustalania cen robót budowlanych, elektrycznych i instalacyjnych stosowanych w budownictwie, uwzględniającym dotychczasową konstrukcję i wymiary mienia oraz standard wykończenia, przy zastosowaniu takich samych lub najbardziej zbliżonych materiałów.
3. Rachunki i kosztorysy, o których mowa w ust. 2, PZU weryfikuje w zakresie zgodności ze stanem faktycznym: wysokości poniesionych kosztów, dotychczasowych wymiarów przedmiotu ubezpieczenia, zakresu robót i użytych materiałów.
4. W odniesieniu do kosztów naprawy powłok malarskich lub lakierniczych ścian, podłóg, sufitów i schodów znajdujących się wewnątrz lokalu mieszkalnego, lokalu użytkowego, budynku mieszkalnego jednorodzinnego, budynku użytkowego lub budynku mieszkalnego w stadium budowy nie uwzględnia się stopnia zużycia technicznego.
5. W przypadku szkody całkowitej w lokalu mieszkalnym, lokalu użytkowym, miejscu postojowym, pomieszczeniu gospodarczym poza lokalem mieszkalnym, pomieszczeniu garażowym, wysokość odszkodowania jest ustalana według ceny 1 m² powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego, lokalu użytkowego, miejsca postojowego, pomieszczenia gospodarczego poza lokalem mieszkalnym, pomieszczenia garażowego.

§ 10

1. Przy ustalaniu wysokości odszkodowania:
- 1) uwzględnia się wartość pozostałości po uszkodzonym lub zniszczonym ubezpieczonym mieniu;

- 2) nie uwzględnia się:
    - a) wartości naukowej, kolekcjonerskiej, artystycznej, zabawkowej lub pamiątkowej przedmiotu ubezpieczenia,
    - b) kosztów wynikających z braku części zamiennych lub materiałów potrzebnych do przywrócenia stanu istniejącego przed szkodą.
2. Wysokość odszkodowania ustala się na podstawie cen z dnia jego ustalenia, za wyjątkiem szkód udomakowanych rachunkiem za odbudowę lub naprawę, potwierdzonym kosztorysem powykonawczym, specyfikacją zakresu wykonanych robót lub kosztorysem odbudowy lub naprawy dokonanej systemem gospodarczym, o których mowa w § 9 ust. 2 pkt 2.

UBEZPIECZENIE RUCHOMOŚCI DOMOWYCH I STAŁYCH ELEMENTÓW W LOKALU MIESZKALNYM I BUDYNKU MIESZKALNYM JEDNORODZINNYM

PRZEDMIOT UBEZPIECZENIA

§ 11

1. Z zastrzeżeniem ust. 2, § 12 i § 15, przedmiot ubezpieczenia ruchomości domowych i stałych elementów mogą stanowić znajdujące się w miejscu ubezpieczenia i będące przedmiotem prawa własności (współwłasności) Ubezpieczonego ruchomości domowe i stałe elementy.
2. Przedmiot ubezpieczenia ruchomości domowych i stałych elementów mogą stanowić również ruchomości domowe znajdujące się czasowo w posiadaniu Ubezpieczonego, jeżeli zostały mu wypożyczone lub oddane do używania (mienie wypożyczone, mienie służbowe) i jest to potwierdzone stosowną umową zawartą w tym zakresie przez Ubezpieczonego.

§ 12

1. Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte następujące ruchomości domowe:
- 1) karty płatnicze;
  - 2) papiery wartościowe;
  - 3) bilety komunikacji miejskiej, karty do telefonów, karty uprawniające do korzystania z usług;
  - 4) dokumenty, z wyłączeniem dokumentów osobistych;
  - 5) dzieła sztuki;
  - 6) rękopisy;
  - 7) trofea myśliwskie;
  - 8) metale szlachetne w złomie lub sztabach;
  - 9) nie stanowiące wyrobu użytkowego kamienie szlachetne, półszlachetne lub syntetyczne oraz szlachetne substancje organiczne;
  - 10) przedmioty zgromadzone w ilościach wskazujących na ich handlowe przeznaczenie lub służące do prowadzenia działalności gospodarczej, z wyłączeniem sprzętu biurowego;
  - 11) dane, programy i dokumenty przechowywane w jednostkach centralnych komputerów lub wymiennych nośnikach danych;
  - 12) rośliny doniczkowe utrzymywane w celach hodowlanych lub handlowych;
  - 13) zwierzęta inne niż zwierzęta domowe;
  - 14) pojazdy silnikowe, motorowery, przyczepy i naczepy w rozumieniu ustawy Prawo o ruchu drogowym, jednostki pływające inne niż łodzie wiosłowe, kajaki wodne, rowery wodne lub pontony, statki powietrzne;
  - 15) paliwa w stanie ciekłym, gazowym lub stałym.
2. Ponadto ochroną ubezpieczeniową nie są objęte również:
- 1) gotówka, przedmioty ze srebra, złota, platyny lub palladu, monety, biżuteria, jeżeli:
    - a) Ubezpieczony nie mieszka na stałe w lokalu mieszkalny lub budynku mieszkalnym jednorodzinnym, w którym znajdują się ubezpieczone ruchomości domowe lub oddaje go do używania osobie trzeciej;

- b) do ich zaginięcia doszło w czasie akcji ratowniczej;
  - c) nieobecność Ubezpieczonego i osoby bliskiej Ubezpieczonego pozostającej z Ubezpieczonym we wspólnym gospodarstwie domowym w lokalu mieszkalny lub budynku mieszkalnym jednorodzinny, w którym znajdują się ubezpieczone ruchomości domowe, trwała dłużej niż 3 miesiące;
- 2) znajdujące się na balkonie lokalu mieszkalnego lub budynku mieszkalnego jednorodzinnego, na tarasie w lokalu mieszkalnym lub budynku mieszkalnym jednorodzinny, w pomieszczeniu gospodarczym poza lokalem mieszkalnym, w pomieszczeniu gospodarczym poza budynkiem mieszkalnym, w pomieszczeniu garażowym: gotówka, przedmioty ze srebra, złota, platyny lub palladu, monety, biżuteria, rośliny i zwierzęta, mienie służbowe, sprzęt biurowy, sprzęt audiowizualny (z wyłączeniem anten telewizyjnych i anten radiowych zainstalowanych na zewnątrz lokalu mieszkalnego lub budynku mieszkalnego jednorodzinnego i trwale z nim związanych), komputerowy, fotograficzny, instrumenty muzyczne, aparaty telefoniczne.

- c) akcji ratowniczej prowadzonej w związku ze zdarzeniami, o których mowa w lit. a–b.
2. PZU odpowiada za szkód powstałą w ubezpieczonym mieniu w wyniku uderzenia pojazdu, o ile za szkodę tę nie zostało wypłacone odszkodowanie z innej umowy ubezpieczenia.
3. PZU odpowiada ponadto za szkody polegające na zniszczeniu lub uszkodzeniu zabezpieczeń przeciwkradzieżowych, o których mowa w § 18, powstałe wskutek usiłowania lub dokonania kradzieży z włamaniem.
4. W razie zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego objętego ochroną ubezpieczeniową PZU w granicach sumy ubezpieczenia, wskazanej w umowie ubezpieczenia dla utraconych, zniszczonych lub uszkodzonych wskutek zdarzenia ubezpieczeniowego ubezpieczonych przedmiotów – pokrywa również poniesione przez Ubezpieczonego i udokumentowane, uzasadnione koszty uprzątnięcia miejsca ubezpieczenia po zaistnieniu szkody, łącznie z kosztami rozbiórki lub demontażu części niezdatnych do użytku.

§ 15

W ubezpieczeniu ruchomości domowych i stałych elementów PZU odpowiada również za szkody w ruchomościach domowych lub stałych elementach będących przedmiotem prawa własności (współwłasności) osób bliskich Ubezpieczonego pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym albo w ruchomościach domowych znajdujących się czasowo w ich posiadaniu, jeżeli zostały im wypożyczone lub oddane do używania (mienie wypożyczone, mienie służbowe) i jest to potwierdzone stosowną umową zawartą w tym zakresie przez te osoby.

ZWROT KOSZTÓW

§ 13

1. W razie zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego PZU pokrywa poniesione przez Ubezpieczonego, lub osobę bliską Ubezpieczonego pozostającą z Ubezpieczonym we wspólnym gospodarstwie domowym, koszty:

- 1) nabycia produktów spożywczych, które uległy rozmrożeniu;
- 2) naprawy uszkodzonych lub zniszczonych zabezpieczeń przeciwkradzieżowych – w odniesieniu do ubezpieczenia stałych elementów w zakresie szkód powstałych w następstwie kradzieży z włamaniem;
- 3) uprzątnięcia miejsca ubezpieczenia po zaistnieniu szkody.

2. PZU zwraca koszty, o których mowa:

- 1) w ust. 1 pkt 1 – w granicach sumy ubezpieczenia, nie więcej jednak niż do wysokości 300 zł;
- 2) w ust. 1 pkt 2 – w granicach sumy ubezpieczenia;
- 3) w ust. 1 pkt 3 – w granicach sumy ubezpieczenia ustalonej w umowie ubezpieczenia dla danego przedmiotu ubezpieczenia, którego dotyczy wypadek ubezpieczeniowy, nie więcej jednak niż do wysokości limitu określonego w ust. 3.

3. W przypadku gdy koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 3, dotyczą mienia ubezpieczonego i nieubezpieczonego i jednocześnie nie jest możliwe ich przyporządkowanie do danej części mienia, PZU pokrywa poniesione koszty w takiej proporcji, w jakiej pozostaje wartość mienia ubezpieczonego do łącznej wartości mienia ubezpieczonego i nieubezpieczonego. Jeżeli ustalenie proporcji nie jest możliwe, PZU pokrywa 50% poniesionych kosztów.

WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

§ 16

1. PZU nie odpowiada za szkody:

- 1) wyrządzone umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłała odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności;
  - 2) wyrządzone umyślnie przez osobę, z którą Ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym;
  - 3) górnicze, w rozumieniu prawa górniczego;
  - 4) powstałe poza granicami kraju;
  - 5) powstałe w następstwie działań wojennych, stanu wojennego, stanu wyjątkowego, aktów terroryzmu, strajków lub niepokoїв społecznych;
  - 6) powstałe w wyniku udziału Ubezpieczonego lub osoby bliskiej Ubezpieczonego, o której mowa w § 15 w strajkach, rozruchach, zamieszkach, akcjach protestacyjnych, blokadach dróg;
  - 7) powstałe wskutek oddziaływania energii jądrowej, promieni laserowych, maserowych, promieniowania jonizującego, pola magnetycznego i elektromagnetycznego lub skażenia radioaktywnego;
  - 8) będące następstwem decyzji administracyjnej;
  - 9) powstałe w środowisku naturalnym, polegające na jego zanieczyszczeniu lub skażeniu;
  - 10) powstałe w drzewostanie lasów i parków.
2. PZU nie odpowiada za szkody powstałe wskutek:
- 1) systematycznego zawilgocenia pomieszczeń z powodu nieszczelności instalacji wodnej, centralnego ogrzewania lub kanalizacyjnej, klimatyzacji lub niewłaściwej wentylacji pomieszczeń, a także kondensacji na powierzchni rur lub ścian wilgoci zawartej w powietrzu;
  - 2) przenikania wód podziemnych, chyba że przenikanie to nastąpiło wskutek powodzi, deszczu o współczynniku wydajności co najmniej 4 ustalonym przez IMiGW; w przypadku braku możliwości uzyskania opinii IMiGW wystąpienie deszczu o współczynniku wydajności co najmniej 4 stwierdza się na podstawie stanu faktycznego i rozmiaru szkód w miejscu ich powstania bądź w bezpośrednim sąsiedztwie;

ZAKRES UBEZPIECZENIA

§ 14

1. PZU odpowiada za szkody powstałe w miejscu ubezpieczenia wskazanym w umowie ubezpieczenia w następstwie:

- 1) w ubezpieczeniu ruchomości domowych:
  - a) zdarzeń losowych wymienionych w § 5 ust. 1 pkt 1, z zastrzeżeniem ust. 2,
  - b) kradzieży z włamaniem,
  - c) rabunku,
  - d) przepięcia,
  - e) dewastacji,
  - f) akcji ratowniczej prowadzonej w związku ze zdarzeniami, o których mowa w lit. a–e;
- 2) w ubezpieczeniu stałych elementów:
  - a) kradzieży z włamaniem,
  - b) rabunku,

- 3) pęknięcia rur lub wyposażenia instalacyjnego w wyniku zamarczenia wody lub innej cieczy spowodowanego nieutrzymywaniem właściwej temperatury w pomieszczeniach, jeżeli obowiązek utrzymywania właściwej temperatury w pomieszczeniach należał do Ubezpieczającego, Ubezpieczonego, osoby bliskiej Ubezpieczonego pozostającej z Ubezpieczonym w wspólnym gospodarstwie domowym lub osobie, której Ubezpieczony powierzył pieczęć nad ubezpieczonym mieniem, chyba że niedopełnienie tego obowiązku nie miało wpływu na zajście zdarzenia ubezpieczeniowego;
- 4) zalania wskutek opadu:
  - a) poprzez niezamknięte lub niezabezpieczone okna, drzwi lub inne otwory, jeżeli obowiązek ich zamknięcia lub zabezpieczenia należał do Ubezpieczającego, Ubezpieczonego, osoby bliskiej Ubezpieczonego pozostającej z Ubezpieczonym w wspólnym gospodarstwie domowym lub osobie, której Ubezpieczony powierzył pieczęć nad ubezpieczonym mieniem, chyba że niedopełnienie tego obowiązku nie miało wpływu na zajście zdarzenia ubezpieczeniowego,
  - b) poprzez niekonserwowane lub nienależycie konserwowane: dach, ściany, balkony, tarasy, okna, jeżeli obowiązek ich konserwacji należał do Ubezpieczającego, Ubezpieczonego, osoby bliskiej Ubezpieczonego pozostającej z Ubezpieczonym w wspólnym gospodarstwie domowym lub osobie, której Ubezpieczony powierzył pieczęć nad ubezpieczonym mieniem, chyba że niedopełnienie tego obowiązku nie miało wpływu na zajście zdarzenia ubezpieczeniowego,
  - c) ruchomości domowych znajdujących się na balkonach, tarasach i loggiach, z wyłączeniem anten telewizyjnych i radiowych zainstalowanych na zewnątrz lokalu mieszkalnego lub budynku mieszkalnego jednorodzinnego;
- 5) przemarzania elementów konstrukcyjnych budynków mieszkalnych jednorodzinnych;
- 6) zapadania się ziemi powstałego w związku z prowadzonymi robotami ziemnymi;
- 7) pokrycia ubezpieczonego mienia graffiti;
- 8) upadek drzewa w wyniku jego wycięcia lub przycinania przez Ubezpieczonego bez pozwolenia, o ile takie pozwolenie jest wymagane przepisami prawa;
- 9) upadku masztu spowodowanego jego niekonserwowaniem lub jego nienależytym konserwowaniem, jeżeli obowiązek jego konserwacji należał do Ubezpieczonego, chyba że niedopełnienie tego obowiązku nie miało wpływu na zajście zdarzenia ubezpieczeniowego;
- 10) niewykonania określonych przepisami prawa przeglądów technicznych lub kontroli okresowych miejsca ubezpieczenia, jeżeli obowiązek ich wykonywania spoczywał na Ubezpieczającym lub Ubezpieczonym, chyba że niedopełnienie tych obowiązków nie miało wpływu na zajście zdarzenia ubezpieczeniowego;
- 11) kradzieży z włamaniem, jeżeli z winy umyślnej lub wskutek rażącego niedbalstwa Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego w chwili zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego miejsce ubezpieczenia nie spełniało wymogów dotyczących zabezpieczenia ubezpieczonego mienia określonych w § 18, które były wymagane dla zawarcia umowy ubezpieczenia, chyba że nie miało to wpływu na zajście zdarzenia ubezpieczeniowego i, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności.

§ 17

PZU nie odpowiada także za szkody w pieniądzech, środkach płatniczych innych niż karty płatnicze, przedmiotach ze srebra, złota lub platyny, monetach, znaczkach filatelistycznych, biżuterii:

- 1) polegające na ich zaginięciu w czasie akcji ratowniczej;
- 2) powstałe w czasie ciągłej nieobecności Ubezpieczonego lub osób bliskich Ubezpieczonego pozostających z nim

w wspólnym gospodarstwie domowym w miejscu ubezpieczenia, trwającej dłużej niż 3 miesiące.

WYMOGI W ZAKRESIE ZABEZPIECZEŃ PRZECIWKRADZIEŻOWYCH

§ 18

1. Z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, miejsce ubezpieczenia uważa się za należycie zabezpieczone jeżeli spełnione są łącznie następujące warunki:
  - 1) wszystkie drzwi zewnętrzne, nie będące drzwiami balkonowymi lub tarasowymi, prowadzące do lokalu mieszkalnego lub budynku mieszkalnego jednorodzinnego muszą być zamknięte co najmniej na dwa zamki wielozastawkowe lub na jeden zamek wielopunktowy, bądź na zamek mechaniczno-elektroniczny, z zastrzeżeniem pkt 7;
  - 2) oszkłone drzwi zewnętrzne, nie będące drzwiami balkonowymi lub tarasowymi, prowadzące do lokalu mieszkalnego lub budynku mieszkalnego jednorodzinnego nie mogą być wyposażone w zamki, które można otworzyć bez użycia klucza przez otwór wybity w szybie;
  - 3) drzwi zewnętrzne, okna, drzwi balkonowe i tarasowe znajdującą się w należytym stanie technicznym i były tak umocowane, osadzone i zamknięte, że wyłamanie ich lub wyważenie nie było możliwe bez pozostawienia śladów stanowiących dowód użycia siły i narzędzi;
  - 4) ściany, podłogi, stropy lub dachy nie mogą zawierać elementów wykonanych z materiałów nietrwałych, np. siatki;
  - 5) wszelkie otwory w ścianach, stropach, podłogach lub dachach muszą być zabezpieczone w taki sposób, że nie jest możliwe wydobycie przedmiotów z wnętrza bez użycia narzędzi lub siły;
  - 6) klucze lub inne urządzenia przeznaczone do otwierania zamków muszą znajdować się w wyłącznym posiadaniu osoby uprawnionej do ich przechowywania;
  - 7) drzwi zewnętrzne do pomieszczenia gospodarczego muszą być zamknięte co najmniej na jeden zamek wielozastawkowy lub kłódkę wielozastawkową.
2. Zabudowany balkon lub taras uważa się za należycie zabezpieczony, jeżeli spełnione są łącznie następujące warunki:
  - 1) balkon lub taras został zabudowany w taki sposób, że nie pozostawione zostały otwory umożliwiające wydobycie znajdujących się na nim przedmiotów bez użycia siły lub narzędzi;
  - 2) okna lub tafle szkła, którymi został zabudowany balkon lub taras, znajdującą się w należytym stanie technicznym oraz są umocowane, osadzone i zamknięte w taki sposób, że wyłamanie ich lub wyważenie nie jest możliwe bez użycia siły lub narzędzi.
3. PZU w trakcie okresu ubezpieczenia na podstawie oceny ryzyka może określić indywidualne warunki w zakresie zabezpieczenia ubezpieczonego mienia.

SUMA UBEZPIECZENIA

§ 19

1. Sumę ubezpieczenia dla ruchomości domowych i stałych elementów określa się:
  - a) w wysokości 25% sumy ubezpieczenia dla budynków i lokali mieszkalnych, nie więcej jednak, niż 50 000 zł – z tytułu szkód w ruchomościach domowych i stałych elementach powstałych w następstwie zdarzeń losowych, o których mowa w § 14 ust. 1 pkt 1 lit. a,
  - b) w wysokości 10% sumy ubezpieczenia dla budynków i lokali mieszkalnych, nie więcej jednak niż 30 000 zł – z tytułu szkód w ruchomościach domowych i stałych elementach powstałych w następstwie ryzyk, o których mowa w § 14 ust. 1 pkt 1 lit. b–f oraz pkt 2.
2. W granicach sumy ubezpieczenia, o której mowa w ust. 1, ustanawia się następujące limity odpowiedzialności PZU:

- 1) z tytułu szkód w sprzęcie audiowizualnym (w tym również w antenach telewizyjnych i radiowych zainstalowanych na zewnątrz budynku mieszkalnego jednorodzinnego), komputerowym, fotograficznym oraz instrumentach muzycznych – w wysokości 75% sumy ubezpieczenia;
  - 2) z tytułu szkód w przedmiotach ze srebra, złota i platyny lub palladu, monetach, biżuterii oraz znaczkach filatelistycznych – w wysokości 40% sumy ubezpieczenia;
  - 3) z tytułu szkód w gotówce – w wysokości 5% sumy ubezpieczenia;
  - 4) z tytułu szkód w mieniu wypożyczonym – w wysokości 20% sumy ubezpieczenia;
  - 5) z tytułu szkód w mieniu służbowym – w wysokości 20% sumy ubezpieczenia;
  - 6) z tytułu szkód w sprzęcie biurowym – w wysokości 40% sumy ubezpieczenia;
  - 7) z tytułu szkód będących następstwem rabunku ruchomości domowych poza miejscem ubezpieczenia – w wysokości 10% sumy ubezpieczenia, z tym że z tytułu szkód w gotówce – w wysokości 5% sumy ubezpieczenia;
  - 8) z tytułu szkód w ruchomościach domowych znajdujących się w pomieszczeniach gospodarczych – w wysokości 5% sumy ubezpieczenia, z wyłączeniem szkód w ruchomościach domowych znajdujących się w piwnicach w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych.
3. Jeśli dany przedmiot ubezpieczenia kwalifikuje się do więcej niż jednej grupy, spośród wymienionych w ust. 2, górną granicą odpowiedzialności PZU jest najniższy limit spośród limitów, do których kwalifikuje się ten przedmiot ubezpieczenia.
4. W ramach sumy ubezpieczenia PZU zobowiązany jest do:
- 1) pokrycia ewentualnych kosztów wynagrodzenia rzeczoznawcy powołanego za zgodą PZU dla ustalenia okoliczności zdarzenia ubezpieczeniowego lub rozmiaru szkody;
  - 2) zwrotu kosztów wynikłych z zastosowania środków podjętych w celu zmniejszenia szkody lub zapobieżenia zwiększenia się jej rozmiarów, jeżeli środki te były celowe, chociażby okazały się bezskuteczne;
  - 3) pokrycia kosztów naprawy zniszczonych lub uszkodzonych zabezpieczeń przeciwkradzieżowych w pomieszczeniu gospodarczym poza lokalem mieszkalnym wskutek usiłowania lub dokonania kradzieży z włamaniem.
5. Wypłata odszkodowania lub kosztów, o których mowa w ust. 4, nie powoduje zmniejszenia sumy ubezpieczenia w wypłaconą kwotę.

USTALANIE WYSOKOŚCI ODSZKODOWANIA

§ 20

1. PZU ustala należne odszkodowanie w kwocie odpowiadającej wysokości poniesionej szkody, maksymalnie do wysokości sumy ubezpieczenia wskazanej w umowie ubezpieczenia. Wysokość odszkodowania ustala się według wartości nowej, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.
2. Z zastrzeżeniem ust. 6, wysokość odszkodowania dla ruchomości domowych ustala się:
  - 1) w przypadku całkowitego zniszczenia lub utraty przedmiotu ubezpieczenia – w wysokości odpowiadającej średniej wartości przedmiotu tego samego lub najbardziej zbliżonego rodzaju, tej samej lub najbardziej zbliżonej marki przy uwzględnieniu średnich cen obowiązujących na danym terenie oraz kosztów jego montażu;
  - 2) w przypadku uszkodzenia przedmiotu ubezpieczenia – w wysokości kosztów naprawy, tj. odpowiednio do zakresu uszkodzeń spowodowanych zdarzeniem ubezpieczeniowym według średnich cen zakładów usługowych albo na podstawie rachunku lub kosztorysu powykonawczego wraz ze specyfikacją wykonanych robót, albo w wysokości określonego w porozumieniu z ubezpieczonym procentowego ubytku wartości uszkodzonego przedmiotu ubezpieczenia.
3. Wysokość odszkodowania dla stałych elementów ustala się:

- 1) według zasad określonych w ust. 2, jeżeli naprawa uszkodzonego lub zniszczonego przedmiotu ubezpieczenia nie wymaga przeprowadzenia prac budowlanych lub remontowych;
  - 2) według zasad określonych w § 9 ust. 1–4, jeżeli naprawa uszkodzonego lub zniszczonego przedmiotu ubezpieczenia wymaga przeprowadzenia prac budowlanych lub remontowych.
4. PZU weryfikuje w zakresie zgodności ze stanem faktycznym przedłożone rachunki lub kosztorysy powykonawcze wraz ze specyfikacją wykonanych robót, o których mowa w ust. 2 pkt 2 oraz ust. 3, w zakresie wysokości poniesionych kosztów, dotychczasowych wymiarów ubezpieczonych przedmiotów, zakresu robót i użytych materiałów.
5. Przy ustalaniu wysokości odszkodowania dla ruchomości domowych stanowiących komplet lub tworzących jedną całość uwzględnia się ubytek wartości, jakiemu uległa całość lub komplet pod warunkiem, że nie ma możliwości rekonstrukcji całości lub kompletu przez zakup, dorobienie lub uzupełnienie utraconych elementów.
6. W przypadku następujących ruchomości domowych wysokość odszkodowania ustala się:
- 1) dla pieniędzy – według ich nominalnej wartości; pieniądze stanowiące walutę obcą przelicza się na złote polskie według średniego kursu NBP obowiązującego w dniu ustalenia odszkodowania;
  - 2) dla monet – według wartości złomu, chyba że monety te stanowią prawny środek płatniczy, a ich nominalna wartość jest wyższa od wartości złomu; wysokość odszkodowania ustala się wówczas według wartości nominalnej tych monet; monety stanowiące walutę obcą przelicza się na złote polskie według średniego kursu NBP obowiązującego w dniu ustalenia odszkodowania;
  - 3) dla zwierząt domowych – według przeciętnej wartości zwierzęcia tej samej rasy tego samego gatunku, ustalonej na podstawie cen występujących w handlu w dniu ustalenia odszkodowania, powiększonej o ewentualne koszty uśpienia z konieczności;
  - 4) dla roślin doniczkowych – według przeciętnej wartości rośliny doniczkowej tego samego gatunku i odmiany oraz takiej samej lub podobnej wielkości, ustalonej na podstawie cen występujących w handlu w dniu ustalenia odszkodowania.
7. Przy ustalaniu wysokości odszkodowania:
- 1) uwzględnia się:
    - a) wartość pozostałości po uszkodzonym lub zniszczonym ubezpieczonym mieniu,
    - b) w przedmiotach stanowiących komplet lub tworzących jedną całość – ubytek wartości jakiemu uległa całość lub komplet pod warunkiem, że nie ma możliwości rekonstrukcji całości lub kompletu przez zakup, dorobienie lub uzupełnienie utraconych elementów;
  - 2) nie uwzględnia się:
    - a) wartości naukowej, kolekcjonerskiej, artystycznej, zabytkowej lub pamiątkowej ubezpieczonego mienia oraz kosztów modernizacji i ulepszeń,
    - b) kosztów wynikających z braku części zamiennych lub materiałów potrzebnych do przywrócenia stanu istniejącego przed szkodą, z zastrzeżeniem pkt 1 lit. b.

UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ W ŻYCIU PRYWATNYM

PRZEDMIOT I ZAKRES UBEZPIECZENIA

§ 21

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest odpowiedzialność cywilna Ubezpieczonego, gdy w związku z wykonywaniem czynności życia prywatnego lub posiadaniem mieniem służącym wykonywaniu czynności życia prywatnego, w następstwie czynu niedozwolonego (odpowiedzialność cywilna deliktowa) jest on zobowiązany do naprawienia szkody na osobie lub szkody rzeczowej wyrządzonej osobie trzeciej.

2. Przedmiotem ubezpieczenia jest również odpowiedzialność cywilna Ubezpieczonego związana z posiadaniem lokalu mieszkalnego lub budynku mieszkalnego jednorodzinnego, posiadanych przez Ubezpieczonego na podstawie tytułu prawnego, znajdujących się na terytorium RP oraz wskazanych w umowie ubezpieczenia, a także w związku z posiadaniem posesji, na której znajduje się wskazany w umowie ubezpieczenia budynek mieszkalny jednorodzinny. Ochroną ubezpieczeniową objęte są również szkody powstałe na terenie chodnika położonego bezpośrednio przy granicy posesji, o której mowa w zdaniu poprzedzającym, wskutek nieuprzątnięcia lub nienależytego uprzątnięcia błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z tego chodnika.
  3. Przedmiotem ubezpieczenia jest również odpowiedzialność cywilna osoby bliskiej Ubezpieczonego pozostającej z nim we wspólnym gospodarstwie domowym, gdy w związku z wykonywaniem czynności życia prywatnego lub posiadaniem mieniem służącym wykonywaniu czynności życia prywatnego, w następstwie czynu niedozwolonego (odpowiedzialność cywilna deliktowa) jest ona zobowiązana do naprawienia szkody na osobie lub szkody rzeczowej wyrządzonej osobie trzeciej, przy czym odpowiedzialność cywilna związana z posiadaniem przez tę osobę lokalu mieszkalnego lub budynku mieszkalnego jednorodzinnego dotyczy wyłącznie lokalu albo budynku wraz z posesją, o których mowa w ust. 2. Ochroną ubezpieczeniową objęte są również szkody powstałe na terenie chodnika, o którym mowa w ust. 2.
  4. Przedmiotem ubezpieczenia jest również odpowiedzialność cywilna pomocy domowej wobec osób trzecich za szkody na osobie lub szkody rzeczowe będące następstwem czynu niedozwolonego (odpowiedzialność cywilna deliktowa) wyrządzone podczas wykonywania powierzonych prac pomocniczych w gospodarstwie domowym.
  5. Ochroną ubezpieczeniową objęte są również szkody wyrządzone w następstwie rażącego niedbalstwa.
  6. Z zastrzeżeniem § 22, ochroną ubezpieczeniową objęte są w szczególności szkody wyrządzone:
    - 1) wskutek posiadania lokalu mieszkalnego lub budynku mieszkalnego jednorodzinnego, w tym związane z tym lokalem lub budynkiem szkody wodno-kanalizacyjne, oraz wskutek posiadania budowli;
    - 2) wskutek posiadania lub używania ruchomości domowych, w tym urządzeń gospodarstwa domowego, roweru lub wózka inwalidzkiego;
    - 3) przez posiadane zwierzęta domowe;
    - 4) wskutek amatorskiego uprawiania sportu, w tym użytkowania zdalnie sterowanych (bezzałogowych) modeli pojazdów, statków powietrznych i wodnych, jeżeli ich ciężar nie przekracza 5 kg. PZU udziela ochrony ubezpieczeniowej w granicach odpowiedzialności ustawowej osób, o których mowa w ust. 1–3, określonej przepisami prawa polskiego, z zastrzeżeniem postanowień OWU.
  7. Warunkiem odpowiedzialności PZU jest zajście zdarzenia ubezpieczeniowego w okresie ubezpieczenia oraz zgłoszenie roszczenia z tego tytułu przed upływem terminu przedawnienia.
  8. Ubezpieczeniem objęta jest odpowiedzialność cywilna za szkody będące następstwem zdarzenia ubezpieczeniowego, które zaszło na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
- 4) wyrządzone przez pomoc domową wskutek czynności nie mieszczących się w zakresie obowiązków wynikających z umowy o pracę lub umowy cywilno-prawnej;
  - 5) wyrządzone w stanie nietrzeźwości albo w stanie po użyciu alkoholu, lub pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii, chyba że nie miało to wpływu na zajście zdarzenia ubezpieczeniowego;
  - 6) wyrządzone przez posiadane zwierzęta inne niż zwierzęta domowe, z wyłączeniem szkód wyrządzonych wskutek posiadania pasieki do 5 uli;
  - 7) objęte systemem ubezpieczeń obowiązkowych, które Ubezpieczony lub osoby, o których mowa w § 21 ust. 2 i 3, miały obowiązek zawrzeć;
  - 8) wyrządzone wskutek wyczynowego uprawiania sportów lub wskutek uprawiania sportów wysokiego ryzyka;
  - 9) wynikię z przeniesienia chorób zakaźnych i zakażeń;
  - 10) wyrządzone w środowisku przez jego zanieczyszczenie oraz w drzewostanie lasów i parków;
  - 11) polegające na zniszczeniu, uszkodzeniu, zaginięciu lub kradzieży gotówki, bonów towarowych oraz innych substytutów pieniądza, dzieł sztuki, biżuterii, przedmiotów z metali lub kamieni szlachetnych, papierów wartościowych, dokumentów, nośników danych oraz zbiorów o charakterze kolekcjonerskim lub archiwalnym, a także przedmiotów o charakterze zabytkowym lub unikatowym;
  - 12) powstałe wskutek powolnego działania czynnika termicznego, chemicznego, biologicznego;
  - 13) dotyczące naruszenia dóbr osobistych innych niż życie i zdrowie człowieka;
  - 14) związane z naruszeniem praw własności intelektualnej;
  - 15) związane z dostępem lub korzystaniem z Internetu;
  - 16) wyrządzone przez zwierzęta nie poddane wymaganym szczeniom ochronnym;
  - 17) powstałe z tytułu uczestnictwa w polowaniach;
  - 18) powstałe w mieniu, z którego Ubezpieczony lub osoba, o której mowa w § 21 ust. 2 lub 3, korzystała na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użytkowania, użyczenia, leasingu lub innej podobnej formy korzystania z cudzej rzeczy;
  - 19) wyrządzone przez posiadane przez Ubezpieczonego psy agresywne;
  - 20) powstałe z tytułu posiadania lub używania przez Ubezpieczonego koni;
  - 21) wyrządzone w związku z posiadaniem lub używaniem przez Ubezpieczonego jednostek pływających;
  - 22) powstałe z tytułu posiadania lub używania broni palnej, pneumatycznej oraz amunicji do tej broni;
  - 23) wyrządzone w związku z posiadaniem, kierowaniem lub używaniem pojazdów mechanicznych nie podlegających obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych;
  - 24) powstałe w następstwie działań wojennych, stanu wojennego, stanu wyjątkowego, aktów terroryzmu, strajków lub niepokoїв społecznych;
  - 25) powstałe w wyniku udziału Ubezpieczonego lub osoby, o której mowa w § 21 ust. 2 lub 3 w strajkach, rozruchach, zamieszkach, akcjach protestacyjnych, blokadach dróg;
  - 26) powstałe wskutek oddziaływania energii jądrowej, promieni laserowych, maserowych, promieniowania jonizującego, pola magnetycznego i elektromagnetycznego oraz skażenia radioaktywnego;
  - 27) których wartość nie przekracza 100 zł.

2. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje kar pieniężnych, kar umownych, grzywnien sądowych i administracyjnych, zadatków, roszczeń z tytułu odstąpienia od umowy, podatków, należności publicznoprawnych i opłat manipulacyjnych, do zapłacenia których Ubezpieczony lub osoba, o której mowa w § 21 ust. 3 lub 4, są zobowiązani.

WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

§ 22

1. PZU nie odpowiada za szkody:
  - 1) wyrządzone umyślnie;
  - 2) wyrządzone przez Ubezpieczonego osobie bliskiej pozostającej z nim we wspólnym gospodarstwie domowym albo wyrządzone przez tę osobę Ubezpieczonemu;
  - 3) wyrządzone przez Ubezpieczonego pomocy domowej podczas wykonywania przez nią powierzonych prac pomocniczych w gospodarstwie domowym, albo wyrządzone przez tę osobę Ubezpieczonemu;

SUMA GWARANCYJNA

§ 23

1. Suma gwarancyjna stanowi górną granicę odpowiedzialności PZU w odniesieniu do wszystkich zdarzeń ubezpieczeniowych zaistniałych w okresie ubezpieczenia i wynosi 50 000 zł.
2. Każdorazowa wypłata odszkodowania lub kosztów wymienionych w ust. 3 oraz § 39 ust. 3, powoduje zmniejszenie sumy gwarancyjnej o wypłaconą kwotę.
3. W ramach sumy gwarancyjnej, o której mowa w ust. 1, PZU zobowiązany jest do:
  - 1) pokrycia kosztów wynagrodzenia rzeczoznawcy, powołanego w uzgodnieniu z PZU, w celu ustalenia okoliczności, przyczyn lub rozmiaru szkody;
  - 2) pokrycia następujących kosztów obrony w związku ze zgłoszonymi roszczeniami odszkodowawczymi:
    - a) niezbędnych kosztów sądowej obrony przed roszczeniem poszkodowanego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia w sporze prowadzonym w porozumieniu z PZU,
    - b) niezbędnych kosztów sądowej obrony w postępowaniu karnym, jeśli toczące się postępowanie ma związek z ustaleniem odpowiedzialności, jeżeli PZU zażądał powołania obrony lub wyraził zgodę na pokrycie tych kosztów,
    - c) kosztów postępowań sądowych, w tym mediacji lub postępowania pojednawczego oraz kosztów opłat administracyjnych, jeżeli PZU wyraził zgodę na pokrycie tych kosztów.

USTALENIE I WYPŁATA ODSZKODOWANIA

§ 24

1. Zaspokojenie lub uznanie przez Ubezpieczonego roszczenia, o którym mowa w § 41 pkt 1, nie wywołuje skutków prawnych względem PZU, jeżeli PZU nie wyraził na to uprzedniej zgody.
2. Jeżeli tytułem odszkodowania przysługują poszkodowanemu zarówno świadczenia jednorazowe jak i renty, PZU zaspokaja je z obowiązującej sumy gwarancyjnej w następującej kolejności:
  - 1) świadczenie jednorazowe;
  - 2) renty czasowe;
  - 3) renty dożywotnie.

UBEZPIECZENIE ASSISTANCE DOM

PRZEDMIOT I ZAKRES UBEZPIECZENIA

§ 25

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest organizowanie oraz pokrycie przez PZU kosztów świadczeń w ramach usług assistance, o których mowa w § 26 w razie zajścia w okresie ubezpieczenia zdarzenia ubezpieczeniowego.
2. Usługi assistance, o których mowa w § 26, są świadczone przez Centrum Pomocy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku ze zdarzeniem ubezpieczeniowym zaistniałym w miejscu ubezpieczenia.

§ 26

1. (Pomoc medyczna w miejscu ubezpieczenia) W przypadku, gdy wskutek zajścia nieszczęśliwego wypadku w miejscu ubezpieczenia, Ubezpieczony potrzebuje pomocy medycznej, PZU zobowiązuje się do:
  - 1) zorganizowania i pokrycia kosztów udzielenia Ubezpieczonemu przez lekarza PZU pierwszej telefonicznej porady, nie będącej diagnozą, dotyczącej sposobu postępowania, organizacji pierwszej pomocy i planowania leczenia;
  - 2) zorganizowania i pokrycia kosztów pierwszej wizyty lekarza internisty u Ubezpieczonego w miejscu ubezpieczenia (koszty honorarium i dojazdu), maksymalnie

- do kwoty 500 zł na każde zdarzenie ubezpieczeniowe; przy czym PZU nie pokrywa kosztów dodatkowych badań diagnostycznych zleconych podczas tej wizyty;
  - 3) zorganizowania i pokrycia kosztów wizyty pielęgniarki u Ubezpieczonego w miejscu ubezpieczenia (koszty honorarium i dojazdu) w celu zapewnienia Ubezpieczonemu opieki, trwającej nie dłużej niż 48 godzin od zaistnienia nieszczęśliwego wypadku, maksymalnie do kwoty 300 zł na każde zdarzenie ubezpieczeniowe;
  - 4) zorganizowania i pokrycia kosztów transportu Ubezpieczonego z miejsca ubezpieczenia do najbliższego szpitala danej specjalności maksymalnie do kwoty 300 zł na każde zdarzenie ubezpieczeniowe.
2. (Pomoc w przypadku hospitalizacji) W przypadku hospitalizacji Ubezpieczonego, trwającej dłużej niż 7 dni, będącej wynikiem nieszczęśliwego wypadku w miejscu ubezpieczenia lub nagłego zachorowania w miejscu ubezpieczenia, po uzyskaniu przez lekarza leczącego informacji o przewidywanym czasie pobytu Ubezpieczonego w szpitalu, PZU zobowiązuje się do:
    - 1) zorganizowania przewozu dziecka Ubezpieczonego w wieku do lat 15 wraz z osobą towarzyszącą, do miejsca zamieszkania osoby wyznaczonej albo innego miejsca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wskazanego przez osobę wyznaczoną oraz pokrycia kosztów takiego przewozu, maksymalnie do kwoty 200 zł za osobę na każde zdarzenie ubezpieczeniowe; usługa ta realizowana jest na piśmie wniosek opiekuna prawnego dziecka;
    - 2) zorganizowania przewozu osoby wyznaczonej do miejsca ubezpieczenia, w którym znajdują się dzieci Ubezpieczonego w wieku do lat 15 oraz pokrycia kosztów takiego przewozu maksymalnie do kwoty 200 zł na każde zdarzenie ubezpieczeniowe;
    - 3) zorganizowania przewozu osoby wyznaczonej do miejsca ubezpieczenia, w którym znajdują się osoby niesamodzielne oraz pokrycia kosztów takiego przewozu maksymalnie do kwoty 200 zł na każde zdarzenie ubezpieczeniowe;
    - 4) zorganizowania opieki nad psami i kotami Ubezpieczonego znajdującymi się w miejscu ubezpieczenia oraz pokrycia kosztów takiej opieki, maksymalnie do kwoty 300 zł na każde zdarzenie ubezpieczeniowe; w przypadku wyzerpania się sumy, o której mowa w zdaniu poprzednim, PZU zorganizuje i pokryje koszty transportu wyżej wymienionych zwierząt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do osoby wyznaczonej, mogącej podjąć się opieki nad nimi, albo do najbliższego schroniska dla zwierząt;
    - 5) zorganizowania dla Ubezpieczonego transportu ze szpitala, w którym był hospitalizowany, do miejsca ubezpieczenia oraz pokrycia kosztów takiego transportu;
    - 6) zorganizowania i pokrycia kosztów wizyty pielęgniarki u Ubezpieczonego w miejscu ubezpieczenia (koszty honorarium i dojazdu maksymalnie do kwoty 300 zł na każde zdarzenie ubezpieczeniowe) w celu zapewnienia Ubezpieczonemu opieki przez czas zalecony przez lekarza PZU, nie dłużej jednak niż przez 5 dni od dnia wypisania Ubezpieczonego ze szpitala;
    - 7) zorganizowania – na telefoniczny wniosek Ubezpieczonego, który zgodnie z zaleceniami lekarza leczącego nie może opuszczać miejsca ubezpieczenia – dostarczenia Ubezpieczonemu do miejsca ubezpieczenia podstawowych artykułów żywnościowych i higienicznych oraz leków; koszty zakupu tych artykułów i leków ponosi Ubezpieczony; leki wydawane na receptę dostarczane są pod warunkiem przekazania przez Ubezpieczonego przedstawicielowi Centrum Pomocy prawidłowo wystawionej recepty na dany lek.
  3. Skorzystanie przez Ubezpieczonego z jednego ze świadczeń, o których mowa w ust. 2 pkt 1–2 w związku z zajściem jednego nieszczęśliwego wypadku lub jednego nagłego zachorowania, wyłącza możliwość skorzystania z drugiego z tych świadczeń, w związku z tym samym nieszczęśliwym wypadkiem lub nagłym zachorowaniem.

4. O wyborze jednego ze świadczeń, o których mowa w ust. 2 pkt 1–3 decyduje Ubezpieczony. W razie braku możliwości skontaktowania się z Ubezpieczonym, najpóźniej w dniu uzyskania przez PZU informacji o okolicznościach, o których mowa w ust. 2, PZU spełnia świadczenie, o którym mowa w ust. 2 pkt 1 lub 3.
5. W przypadku, gdy PZU z przyczyn od siebie niezależnych nie ma możliwości skontaktowania się z osobą wyznaczoną pod adresem wskazanym przez Ubezpieczonego w celu spełnienia świadczenia, o którym mowa w ust. 2 pkt 1–2, a w odniesieniu do osób niesamodzielnych świadczenia, o którym mowa w ust. 2 pkt 3 lub z przyczyn dotyczących tej osoby wyznaczonej nie jest możliwe spełnienie żadnego z powyższych świadczeń, PZU spełnia świadczenie polegające na:
  - 1) zorganizowaniu opieki nad dziećmi Ubezpieczonego w wieku do lat 15 w miejscu ubezpieczenia przez okres nie dłuższy niż 7 dni oraz pokryciu kosztów takiej opieki maksymalnie do kwoty 300 zł na każde zdarzenie ubezpieczeniowe; jeżeli po upływie powyższego okresu w miejscu ubezpieczenia nie będzie żadnej osoby mogącej zapewnić opiekę nad dziećmi Ubezpieczonego w wieku do lat 15, PZU dołoży starań w celu zorganizowania opieki przez rodzinę Ubezpieczonego, a jeśli to nie będzie możliwe przez opiekę społeczną; usługa ta realizowana jest na pisemny wniosek opiekuna prawnego dziecka;
  - 2) zorganizowaniu opieki nad osobami niesamodzielnymi w miejscu ubezpieczenia, przez okres nie dłuższy niż 7 dni oraz pokryciu kosztów takiej opieki maksymalnie do kwoty 300 zł na każde zdarzenie ubezpieczeniowe; jeżeli po upływie powyższego okresu w miejscu ubezpieczenia nie będzie żadnej osoby mogącej zapewnić opiekę nad osobami niesamodzielnymi, PZU dołoży starań w celu zorganizowania opieki przez rodzinę Ubezpieczonego, a jeśli to nie będzie możliwe przez opiekę społeczną.
6. (Interwencja w miejscu ubezpieczenia) W przypadku, gdy wskutek zajścia zdarzenia losowego, o którym mowa w § 5 ust. 1 pkt 1, awarii drzwi zewnętrznych, awarii instalacji, przepięcia, dewastacji lub kradzieży z włamaniem, miejsce ubezpieczenia zostało uszkodzone i nie nadaje się do zamieszkania, PZU zobowiązuje się do:
  - 1) zorganizowania pobytu Ubezpieczonego wraz z osobami bliskimi, z którymi Ubezpieczony zamieszkuje i prowadzi wspólne gospodarstwo domowe oraz bagażem podręcznym w hotelu oraz pokrycia kosztów transportu do hotelu, maksymalnie do kwoty 100 zł, oraz pobytu w hotelu przez okres 3 dni następujących bezpośrednio po dniu zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego, o którym mowa w niniejszym ustępie, maksymalnie do kwoty 300 zł za jeden dzień pobytu każdej z ww. osób w hotelu na każde zdarzenie ubezpieczeniowe;
  - 2) zorganizowania transportu Ubezpieczonego wraz z osobami bliskimi Ubezpieczonego, z którymi Ubezpieczony zamieszkuje i prowadzi wspólne gospodarstwo domowe oraz bagażem podręcznym do miejsca wskazanego przez Ubezpieczonego, znajdującego się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, oraz pokrycia kosztów takiego transportu maksymalnie do kwoty 300 zł; jeżeli w ciągu 30 dni od dnia zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego, o którym mowa w niniejszym ustępie, miejsce ubezpieczenia zostanie przywrócone do stanu umożliwiającego zamieszkanie, PZU pokryje koszt powrotu Ubezpieczonego wraz z osobami bliskimi Ubezpieczonego, z którymi Ubezpieczony zamieszkuje i prowadzi wspólne gospodarstwo domowe oraz bagażem podręcznym do miejsca ubezpieczenia maksymalnie do kwoty 300 zł na każde zdarzenie ubezpieczeniowe;
  - 3) zorganizowania transportu mienia Ubezpieczonego znajdującego się w miejscu ubezpieczenia pojazdem mechanicznym o ładowności do 3,5 ton do miejsca wskazanego przez Ubezpieczonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pokrycia kosztów takiego transportu maksymalnie do kwoty 450 zł na każde zdarzenie ubezpieczeniowe;
- 4) zorganizowania i pokrycia kosztów dozoru miejsca ubezpieczenia przez okres nie dłuższy niż 48 godzin od zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego, o którym mowa w niniejszym ustępie.
7. Skorzystanie przez Ubezpieczonego z jednego ze świadczeń, o których mowa w ust. 8 pkt 1 i 2 w związku z zajściem jednego zdarzenia ubezpieczeniowego, wyłącza możliwość skorzystania z drugiego z tych świadczeń w związku z tym samym zdarzeniem ubezpieczeniowym.
8. W przypadku gdy wskutek zajścia zdarzenia losowego, o którym mowa w § 5 ust. 1 pkt 1, awarii drzwi zewnętrznych, awarii instalacji, przepięcia, dewastacji lub kradzieży z włamaniem, miejsce ubezpieczenia zostało uszkodzone, PZU zobowiązuje się do:
  - 1) z zastrzeżeniem ust. 11, zorganizowania i pokrycia kosztów interwencji specjalisty, tj. kosztów dojazdu oraz robocizny, niżej wymienionych specjalistów:
    - a) ślusarza – w przypadku konieczności wymiany zamków w miejscu ubezpieczenia po kradzieży z włamaniem lub usunięcia awarii drzwi zewnętrznych,
    - b) elektryka – w przypadku uszkodzenia instalacji elektrycznej w miejscu ubezpieczenia,
    - c) hydraulika – w celu interwencji w miejscu ubezpieczenia mającej zapobiec jego zalaniu albo zwiększeniu już powstałego zalania,
    - d) szklarza – w przypadku uszkodzenia szyb w oknach i drzwiach zewnętrznych w miejscu ubezpieczenia,
    - e) technika urządzeń grzewczych – w przypadku, gdy temperatura w miejscu ubezpieczenia spadnie poniżej 5 stopni C,
    - f) dekarza – w przypadku uszkodzenia dachu w miejscu ubezpieczenia, jeżeli takie uszkodzenie dachu utrudnia Ubezpieczonemu korzystanie z miejsca ubezpieczenia;
  - 2) zorganizowania powrotu (transportu) Ubezpieczonego do miejsca ubezpieczenia z miejsca położonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz pokrycia kosztów takiego transportu maksymalnie do kwoty 150 zł na każde zdarzenie ubezpieczeniowe, jeżeli Ubezpieczony w chwili zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego, o którym mowa w niniejszym ustępie, znajduje się w odległości co najmniej 30 km od miejsca ubezpieczenia, a w związku z zajęciem tego zdarzenia ubezpieczeniowego jego obecność w miejscu ubezpieczenia jest niezbędna.
9. PZU pokrywa koszty interwencji specjalisty lub specjalistów, o których mowa w ust. 8 pkt 1, maksymalnie do kwoty 300 zł w odniesieniu do jednego zdarzenia ubezpieczeniowego i w odniesieniu do maksymalnie 4 zdarzeń ubezpieczeniowych, zaistniałych w okresie ubezpieczenia.
10. (Usługi informacyjne) W przypadku, gdy wskutek zaistnienia nieszczęśliwego wypadku w miejscu ubezpieczenia lub nagłego zachorowania w miejscu ubezpieczenia, Ubezpieczony potrzebuje pomocy medycznej PZU, na wniosek Ubezpieczonego, organizuje i pokrywa koszty usług informacyjnych dotyczących położonych najbliższej miejsca ubezpieczenia placówek medycznych oraz aptek.
11. W przypadku hospitalizacji Ubezpieczonego będącej wynikiem nieszczęśliwego wypadku w miejscu ubezpieczenia lub nagłego zachorowania w miejscu ubezpieczenia PZU, na wniosek Ubezpieczonego, organizuje i pokrywa koszty usług informacyjnych dotyczących powiadomienia rodziny Ubezpieczonego o jego hospitalizacji i stanie zdrowia.
12. W przypadku gdy wskutek zajścia zdarzenia losowego, o którym mowa w § 5 ust. 1 pkt 1, awarii drzwi zewnętrznych, awarii instalacji, dewastacji lub kradzieży z włamaniem, miejsce ubezpieczenia zostało uszkodzone, PZU, na wniosek Ubezpieczonego, organizuje i pokrywa koszty usług informacyjnych dotyczących numerów telefonów służb użyteczności publicznej oraz usługodawców (hydraulik, szklarz, ślusarz, technik urządzeń grzewczych, elektryk, dekarz), działających w pobliżu miejsca ubezpieczenia.

WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

§ 27

1. Odpowiedzialność PZU jest wyłączona, jeżeli zdarzenie ubezpieczeniowe powstało:

- 1) z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa Ubezpieczonego, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapewnienie organizacji lub pokrycie kosztów usługi assistance odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności;
- 2) z winy umyślnej osoby, z którą Ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym.

2. Ponadto, odpowiedzialność PZU jest wyłączona, jeżeli zdarzenie ubezpieczeniowe powstało w związku:

- 1) z działaniami wojennymi, stanem wojennym, stanem wyjątkowym, aktami terroryzmu, strajkami lub niepokojami społecznymi;
- 2) ze szkodami górniczymi w rozumieniu prawa górniczego;
- 3) ze szkodami powstałymi wskutek systematycznego zawilgocenia miejsca ubezpieczenia z powodu nieszczelności instalacji wodnej, centralnego ogrzewania lub kanalizacyjnej, klimatyzacji lub niewłaściwej wentylacji pomieszczeń, a także kondensacji na powierzchni rur lub ścian wilgoci zawartej w powietrzu;
- 4) ze szkodami powstałymi wskutek zalania wskutek opadu poprzez niezamknięte lub niezabezpieczone okna, drzwi lub inne otwory, jeżeli obowiązek ich zamknięcia lub zabezpieczenia należał do Ubezpieczonego, chyba że niedopełnienie tego obowiązku nie miało wpływu na zajęcie zdarzenia ubezpieczeniowego;
- 5) ze szkodami powstałymi wskutek zalania wskutek opadu poprzez niekonserwowane lub nienależycie konserwowane: dach, ściany, balkony, tarasy, okna, jeżeli obowiązek ich konserwacji należał do Ubezpieczonego, chyba że niedopełnienie tego obowiązku nie miało wpływu na zajęcie zdarzenia ubezpieczeniowego;
- 6) ze szkodami powstałymi wskutek pęknięcia rur lub wyposażenia instalacyjnego w wyniku zamarnięcia wody lub innej cieczy spowodowanego nieutrzymaniem właściwej temperatury w pomieszczeniach, jeżeli obowiązek utrzymania właściwej temperatury w pomieszczeniach należał do Ubezpieczonego, chyba że niedopełnienie tego obowiązku nie miało wpływu na zajęcie zdarzenia ubezpieczeniowego;
- 7) ze szkodami powstałymi wskutek przenikania wód podziemnych;
- 8) ze szkodami powstałymi wskutek przemarzania elementów konstrukcyjnych budynków mieszkalnych jednorodzinnych;
- 9) ze szkodami powstałymi na skutek upadku masztu spowodowanego brakiem konserwacji lub jego nienależytym konserwowaniem, jeżeli obowiązek jego konserwacji należał do Ubezpieczonego, chyba że nie dopełnienie tego obowiązku nie miało wpływu na zajęcie zdarzenia ubezpieczeniowego;
- 10) ze szkodami powstałymi wskutek upadku drzewa w wyniku jego wycięcia lub przycinania przez Ubezpieczonego bez pozwolenia, o ile takie pozwolenie jest wymagane przepisami prawa;
- 11) ze szkodami powstałymi wskutek oddziaływania energii jądrowej, promieni laserowych, maserowych, promieniowania jonizującego, pola magnetycznego i elektromagnetycznego oraz skażenia radioaktywnego;
- 12) z pozostawianiem przez Ubezpieczonego w stanie nietrzeźwości albo w stanie po użyciu alkoholu, lub pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii, chyba że nie miało to wpływu na zajęcie zdarzenia ubezpieczeniowego;
- 13) z samobójstwem Ubezpieczonego lub próbą samobójstwa Ubezpieczonego;
- 14) z uczestnictwem Ubezpieczonego w bójce, z wyłączeniem przypadku obrony koniecznej;
- 15) z udziałem Ubezpieczonego w strajkach, rozruchach, zamieszkach, akcjach protestacyjnych, blokadach dróg.

3. Ponadto, odpowiedzialność PZU jest wyłączona, jeżeli konieczność pomocy medycznej w miejscu ubezpieczenia lub pomocy w przypadku hospitalizacji jest związana z:

- 1) chorobami przewlekłymi Ubezpieczonego w tym również z zaostrzeniami lub powikłaniami tych chorób;
- 2) ciążą po szóstym miesiącu jej trwania;
- 3) rozstrojem zdrowia wynikającym ze spożycia alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii.

4. Z zakresu odpowiedzialności PZU polegającej na świadczeniu usług assistance, o których mowa w § 26 ust. 8 pkt 1, wyłączone są:

- 1) usługi elektryka świadczone w związku z uszkodzeniami żarówek lub bezpieczników;
- 2) usługi hydraulika związane z uszkodzeniem: baterii wodnych, zatłkaniem zlewu, umywalki wanny lub brodzika;
- 3) usługi świadczone w związku z uszkodzeniem podziemnych rur instalacji kanalizacyjnych, gazowych i wodociągowych oraz podziemnych linii energetycznych, oraz tych instalacji, za naprawę lub konserwację których odpowiadają administracja budynku, w którym znajduje się miejsce ubezpieczenia lub właściwe służby pogotowia technicznego, wodno-kanalizacyjnego, gazowego lub energetycznego;
- 4) usługi świadczone w związku z uszkodzeniem urządzeń elektrycznych gospodarstwa domowego, maszyn i urządzeń służących do prowadzenia działalności gospodarczej oraz ich podłączenia do sieci elektrycznej i wodno-kanalizacyjnej;
- 5) usługi świadczone w związku z uszkodzeniami, o istnieniu których Ubezpieczony wiedział przed przystąpieniem do umowy ubezpieczenia;
- 6) usługi polegające na konserwacji instalacji;
- 7) usługi ślusarza świadczone w związku z usunięciem awarii drzwi zewnętrznych prowadzących do pomieszczenia garażowego.

5. Z odpowiedzialności PZU wyłączone są koszty usług assistance poniesione przez ubezpieczonego bez zgody Centrum Pomocy, chyba że skontaktowanie się z Centrum Pomocy w sposób określony w § 42 nie było możliwe, z zastrzeżeniem § 43 ust. 1.

POSTANOWIENIA WSPÓLNE

ZAWARCIE UMOWY UBEZPIECZENIA

§ 28

1. Umowa ubezpieczenia zawierana jest za pośrednictwem Banku, który wykonuje w imieniu lub na rzecz PZU czynności pośrednictwa ubezpieczeniowego. Zawarcie umowy ubezpieczenia może nastąpić przy jednoczesnej obecności Ubezpieczającego i Banku albo przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość.
2. Bank doręcza tekst OWU przed zawarciem umowy ubezpieczenia, z zastrzeżeniem ust. 3.
3. W przypadku zawierania umowy ubezpieczenia za pośrednictwem telefonu tekst OWU jest udostępniony na stronie internetowej Banku oraz przekazywany Ubezpieczającemu przez Bank wraz z polisą.
4. Umowa ubezpieczenia może być zawarta tylko w okresie obowiązywania umowy o kredyt.
5. Zawarcie umowy ubezpieczenia PZU potwierdza dokumentem ubezpieczenia (polisą).
6. Umowę ubezpieczenia zawiera się na okres jednego roku z możliwością jej zawarcia, tj. bez składania odrębnych oświadczeń woli, na kolejne roczne okresy ubezpieczenia, na zasadach określonych w ust. 7 i 8.
7. Umowa ubezpieczenia zawiera się, tj. bez składania odrębnych oświadczeń woli na kolejny roczny okres ubezpieczenia, jeżeli:
  - 1) Ubezpieczający nie złoży najpóźniej przed upływem okresu ubezpieczenia dotychczasowej umowy ubezpieczenia oświadczenia o niezawieraniu kolejnej umowy ubezpieczenia oraz

- 2) PZU nie złoży najpóźniej na 30 dni przed upływem okresu ubezpieczenia dotychczasowej umowy ubezpieczenia oświadczenia o niezawieraniu kolejnej umowy ubezpieczenia oraz
  - 3) została zapłacona składka ubezpieczeniowa z tytułu dotychczasowej umowy ubezpieczenia oraz
  - 4) została zapłacona składka ubezpieczeniowa na kolejny okres ubezpieczenia w terminie wskazanym w umowie ubezpieczenia.
8. Zawarcie się, tj. bez składania odrębnych oświadczeń woli, umowy ubezpieczenia na kolejny roczny okres ubezpieczenia, o którym mowa w ust. 6, następuje na warunkach obowiązujących dla dotychczasowej umowy ubezpieczenia.
  9. Zawarcie umowy na odległość następuje po uprzednim:
    - 1) zapoznaniu się z Regulaminem oraz jego zaakceptowaniu przez Ubezpieczającego;
    - 2) zapoznaniu się i zaakceptowaniu treści OWU przez Ubezpieczającego;
    - 3) złożeniu wniosku przez Ubezpieczającego i z chwilą potwierdzenia przez PZU przyjęcia wniosku Ubezpieczającego o zawarcie umowy ubezpieczenia.
  10. Umowę ubezpieczenia na odległość zawiera się na podstawie wniosku ubezpieczającego złożonego za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość. Umowę ubezpieczenia na odległość uważa się za zawartą z chwilą potwierdzenia przez PZU przyjęcia wniosku.
  11. Ubezpieczający może zawrzeć umowę ubezpieczenia na cudzy rachunek (na rachunek Ubezpieczonego). Obowiązek zapłaty składki ubezpieczeniowej ciąży na Ubezpieczającym.
  12. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek (na rachunek Ubezpieczonego) zarzut mający wpływ na odpowiedzialność PZU, PZU może podnieść również przeciwko Ubezpieczonemu.
  13. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek:
    - 1) PZU doręcza Ubezpieczającemu dodatkowo OWU w takiej liczbie egzemplarzy jaka odpowiada ilości Ubezpieczonych w tej umowie;
    - 2) Ubezpieczający zobowiązany jest doręczyć Ubezpieczonemu OWU na piśmie lub za zgodą Ubezpieczonego na innym trwałym nośniku; w przypadku umowy ubezpieczenia, w której okres ochrony ubezpieczeniowej rozpoczyna się później niż w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia, OWU powinny być doręczone Ubezpieczonemu przed objęciem go ochroną ubezpieczeniową; przekazanie OWU na trwałym nośniku, wymaga uprzedniej zgody Ubezpieczonego; na żądanie PZU Ubezpieczający zobowiązany jest przedstawić dowód wykonania tej powinności.
  14. Ubezpieczony może żądać, by PZU udzielił mu informacji o postanowieniach zawartej umowy ubezpieczenia oraz OWU, w zakresie w jakim dotyczą praw i obowiązków Ubezpieczonego.
  15. Ubezpieczający ma prawo odstąpienia od umowy ubezpieczenia w terminie 30 dni, a w przypadku gdy Ubezpieczający jest przedsiębiorcą w terminie 7 dni, od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia składając oświadczenie w tym zakresie. Jeżeli najpóźniej w chwili zawarcia umowy PZU nie poinformował ubezpieczającego będącego konsumentem o prawie odstąpienia od umowy ubezpieczenia, termin 30 dni biegnie od dnia, w którym ubezpieczający będący konsumentem dowiedział się o tym prawie.
  16. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość, w której Ubezpieczający jest konsumentem, termin w ciągu którego może on odstąpić od umowy ubezpieczenia składając pisemne oświadczenie w tym zakresie wynosi 30 dni od dnia poinformowania o zawarciu umowy ubezpieczenia lub od dnia doręczenia mu informacji, które należy przekazać konsumentowi na podstawie przepisów dotyczących zawierania umów na odległość, jeżeli jest to termin późniejszy. Termin uważa się za zachowany, jeżeli przed jego upływem oświadczenie o odstąpieniu zostało wysłane.
  17. Ubezpieczający może w każdym czasie rozwiązać umowę ubezpieczenia poprzez złożenie oświadczenia o jej wypowiedzeniu. W takim przypadku umowa ubezpieczenia rozwiązuje się z dniem, w którym zostało złożone oświadczenie o jej wypowiedzeniu.
  18. Ubezpieczający zobowiązany jest podać do wiadomości PZU wszystkie znane sobie okoliczności, o które PZU zapytuje przed zawarciem umowy ubezpieczenia w innych pismach. Jeżeli Ubezpieczający zawiera umowę przez przedstawiciela, obowiązek ten ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane. W razie zawarcia przez PZU umowy ubezpieczenia mimo braku odpowiedzi na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.
  19. W czasie trwania umowy ubezpieczenia Ubezpieczający obowiązany jest zawiadomić PZU o zmianie okoliczności wymienionych w ust. 18 niezwłocznie po otrzymaniu o nich wiadomości.
  20. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek, obowiązki określone w ust. 18 i 19 spoczywają zarówno na Ubezpieczającym, jak i na Ubezpieczonym, chyba że Ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy ubezpieczenia na jego rachunek.
  21. PZU nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ust. 18–20, nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do naruszenia ust. 12–14 doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że wypadek ubezpieczeniowy przewidziany umową ubezpieczenia i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.

SKŁADKA UBEZPIECZENIOWA

§ 29

1. Składka ubezpieczeniowa jest ustalana według taryfy obowiązującej na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia, w zależności od:
  - 1) sumy ubezpieczenia;
  - 2) rodzaju pakietu ubezpieczenia.
2. Składka ubezpieczeniowa za roczny okres ubezpieczenia za wybrany przez Ubezpieczającego pakiet ubezpieczenia opłacana jest jednorazowo w wysokości i terminie określonym w umowie ubezpieczenia.
3. W przypadku zawarcia, tj. bez składania odrębnych oświadczeń woli, umowy ubezpieczenia na kolejny okres ubezpieczenia zgodnie z § 28 ust. 6–8, składka ubezpieczeniowa z tytułu umowy ubezpieczenia płatna jest w terminie określonym w umowie ubezpieczenia.
4. Jeżeli zapłata składki ubezpieczeniowej dokonywana jest w formie bezgotówkowej, za dzień zapłaty składki ubezpieczeniowej uważa się dzień uznania rachunku bankowego Banku pełną wymagalną kwotą określoną w umowie ubezpieczenia.
5. Składka ubezpieczeniowa nie podlega indeksacji.
6. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia, wypowiedzenie umowy ubezpieczenia nie zwalnia Ubezpieczającego od obowiązku opłacenia składki ubezpieczeniowej za okres, w jakim PZU udzielił ochrony ubezpieczeniowej.
7. Ubezpieczający zobowiązany jest do zapłacenia składki ubezpieczeniowej za okres, w którym PZU udzielił ochrony ubezpieczeniowej.
8. Składkę ubezpieczeniową oblicza się za czas trwania ochrony ubezpieczeniowej. W przypadku wygaśnięcia ochrony ubezpieczeniowej przed upływem okresu ubezpieczenia, Ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.

POCZĄTEK I KONIEC ODPOWIEDZIALNOŚCI

§ 30

1. Odpowiedzialność PZU rozpoczyna się następnego dnia po dniu zawarcia umowy ubezpieczenia albo w dniu wskazanym w umowie ubezpieczenia jednakże nie wcześniej niż w dniu

uruchomienia kredytu hipotecznego i zapłacenia składki ubezpieczeniowej, z zastrzeżeniem § 7 ust. 5.

2. Ochrona ubezpieczeniowa wygasa:

- 1) z upływem rocznego okresu ubezpieczenia, chyba że umowa zostanie zawarta bez składania odrębnych oświadczeń woli na kolejny roczny okres ubezpieczenia na zasadach określonych w § 28 ust. 7 i 8;
  - 2) z upływem rocznego okresu ubezpieczenia, w którym została rozwiązana umowa o kredyt albo nastąpiła całkowita spłata kredytu hipotecznego;
  - 3) z dniem odstąpienia od umowy o kredyt;
  - 4) z dniem, w którym Ubezpieczający złożył oświadczenie o wypowiedzeniu umowy ubezpieczenia;
  - 5) z dniem rozwiązania umowy ubezpieczenia;
  - 6) z dniem wyczerpania sumy gwarancyjnej w zakresie ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym;
  - 7) z dniem odstąpienia Ubezpieczającego od umowy ubezpieczenia w przypadkach, o których mowa w § 28 ust. 15 i 16;
  - 8) z chwilą unicestwienia lokalu mieszkalnego, lokalu użytkowego, budynku użytkowego, budynku mieszkalnego jednorodzinnego lub budynku mieszkalnego w stadium budowy.
3. Ponadto ochrona ubezpieczeniowa wygasa w zakresie ubezpieczenia ruchomości domowych i stałych elementów, odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym oraz assistance dom wraz z wygaśnięciem ochrony ubezpieczeniowej w stosunku do tego Ubezpieczonego w zakresie ubezpieczenia budynków i lokali mieszkalnych.

POSTĘPOWANIE W RAZIE POWOŁANIA RZECZOZNAWCÓW

§ 31

1. Ubezpieczony lub PZU mogą powoływać rzeczoznawców w celu ustalenia przyczyny lub wysokości szkody.
2. W razie rozbieżności w opiniach rzeczoznawców podmioty, o których mowa w ust. 1, mogą powołać rzeczoznawcę opiniującego, który na podstawie przedłożonych do wglądu ekspertyz i własnej oceny stanu faktycznego wyda opinię.
3. Każda z osób, o których mowa w ust. 1, ponosi koszty rzeczoznawcy, którego powołała. Koszty rzeczoznawcy opiniującego, o którym mowa w ust. 2, ponoszą Ubezpieczony oraz PZU po połowie.

WYPŁATA ODSZKODOWANIA, OBOWIĄZKI INFORMACYJNE PZU

§ 32

1. Po otrzymaniu zawiadomienia o zajściu zdarzenia ubezpieczeniowego PZU przeprowadza postępowanie dotyczące ustalenia stanu faktycznego tego zdarzenia, zasadności zgłoszonych roszczeń, wysokości odszkodowania.
2. PZU wypłaca odszkodowanie na podstawie uznania roszczenia, ugody lub prawomocnego orzeczenia sądu.
3. Odszkodowanie wypłaca się:
  - 1) w ubezpieczeniu budynków i lokali:
    - a) Bankowi – na wskazany przez Bank rachunek bankowy, jeżeli Ubezpieczony złożył oświadczenie o przeniesieniu swoich praw do odszkodowania z umowy ubezpieczenia na rzecz Banku, z zastrzeżeniem ust. 4 i 5,
    - b) Ubezpieczonemu – na wskazany przez niego rachunek bankowy, jeżeli Ubezpieczony nie złożył oświadczenia o przeniesieniu swoich praw do odszkodowania z umowy ubezpieczenia na rzecz Banku, albo złożył takie oświadczenie, lecz wartość odszkodowania jest niższa niż 5 000 zł, spadkobiercom – na wskazany przez nich rachunek bankowy, gdy szkoda powstała w mieniu należącym do masy spadkowej;
      - jeżeli Ubezpieczony nie złożył oświadczenia o przeniesieniu swoich praw do odszkodowania z umowy ubezpieczenia na rzecz Banku, albo złożył takie

oświadczenie, lecz wartość odszkodowania jest niższa niż 5 000 zł,

- jeżeli Ubezpieczony złożył oświadczenie o przeniesieniu swoich praw do odszkodowania z umowy ubezpieczenia na rzecz Banku, ale wysokość odszkodowania przekracza wartość zobowiązań kredytobiorcy wobec Banku; w tym przypadku spadkobiercom wypłacana jest kwota wynikająca z różnicy pomiędzy kwotą odszkodowania a kwotą zobowiązań wobec Banku;
- 2) w ubezpieczeniu ruchomości domowych i stałych elementów: Ubezpieczonemu – na wskazany przez niego rachunek bankowy;
  - 3) w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym: poszkodowanemu.
4. Jeżeli Ubezpieczony złożył oświadczenie o przeniesieniu swoich praw do odszkodowania z umowy ubezpieczenia na rzecz Banku, a wysokość odszkodowania przekracza wartość zobowiązań kredytobiorcy wobec Banku, wówczas Ubezpieczonemu wypłacana jest kwota wynikająca z różnicy pomiędzy kwotą odszkodowania a kwotą zobowiązań wobec Banku.
5. Jeżeli Ubezpieczony złożył oświadczenie o przeniesieniu swoich praw do odszkodowania z umowy ubezpieczenia na rzecz Banku, a zdarzenie ubezpieczeniowe zaszło po rozwiązaniu umowy o kredyt hipoteczny lub po całkowitej spłacie kredytu hipotecznego, lecz przed upływem rocznego okresu ubezpieczenia, wówczas odszkodowanie wypłaca się Ubezpieczonemu.
6. PZU wypłaca świadczenie w terminie 30 dni licząc od daty otrzymania zawiadomienia o zdarzeniu ubezpieczeniowym.
7. Jeżeli, w terminie określonym w ust. 6, wyjaśnienie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności PZU albo wysokości świadczenia okazało się niemożliwe, świadczenie powinno być spełnione w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną częścią świadczenia PZU wypłaca w terminie określonym w ust. 6.
8. PZU jest zobowiązany:
  - 1) po otrzymaniu zawiadomienia o wystąpieniu zdarzenia ubezpieczeniowego w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego zawiadomienia, do poinformowania o tym Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, jeżeli nie są oni osobami występującymi z tym zawiadomieniem, oraz do podjęcia postępowania dotyczącego ustalenia stanu faktycznego zdarzenia ubezpieczeniowego, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości świadczenia, a także do poinformowania osoby występującej z roszczeniem pisemnie lub w inny sposób, na który osoba ta wyraziła zgodę, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności PZU lub wysokości świadczenia, jeżeli jest to niezbędne do dalszego prowadzenia postępowania; w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, zawiadomienie o wystąpieniu zdarzenia ubezpieczeniowego może zgłosić również Ubezpieczony albo jego spadkobiercy; w tym przypadku spadkobierca jest traktowany tak jak uprawniony z umowy ubezpieczenia;
  - 2) jeżeli w terminach określonych w ust. 5 i 6 nie wypłaci świadczenia do zawiadomienia pisemnie:
    - a) osoby zgłaszającej roszczenie oraz
    - b) ubezpieczonego w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie– o przyczynach niemożności zaspokojenia ich roszczeń w całości lub w części, a także do wypłaty bezspornej części świadczenia;
  - 3) jeżeli świadczenie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości niż określona w zgłoszonym roszczeniu, do poinformowania o tym pisemnie:
    - a) osoby występującej z roszczeniem oraz
    - b) ubezpieczonego, w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie– wskazując na okoliczności oraz na podstawę prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wypłaty

świadczenia oraz do pouczenia tej osoby o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej;

- 4) do udostępniania Ubezpieczającemu, Ubezpieczonemu, osobie występującej z roszczeniem lub uprawnionemu z umowy ubezpieczenia, informacji i dokumentów gromadzonych w celu ustalenia odpowiedzialności PZU lub wysokości świadczenia; osoby te mogą żądać pisemnego potwierdzenia przez PZU udostępnionych informacji, a także sporządzenia na swój koszt kserokopii dokumentów i potwierdzenia ich zgodności z oryginałem przez PZU;
- 5) do udostępniania osobom, o których mowa w pkt 4, informacji i dokumentów, o których mowa w pkt 4, na ich żądanie, w postaci elektronicznej;
- 6) na żądanie ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia, do udostępniania posiadanych przez siebie informacji związanych ze zdarzeniem ubezpieczeniowym będącym podstawą ustalenia odpowiedzialności PZU oraz ustalenia okoliczności zdarzenia ubezpieczeniowego, jak również wysokości świadczenia;
- 7) na żądanie ubezpieczającego lub ubezpieczonego, do przekazania informacji o oświadczeniach złożonych przez nich na etapie zawierania umowy ubezpieczenia na potrzeby oceny ryzyka ubezpieczeniowego lub kopii dokumentów sporządzonych na tym etapie.

§ 33

Jeżeli po wypłacie odszkodowania ubezpieczony odzyskał utracone przedmioty, zobowiązany jest zwrócić niezwłocznie PZU odszkodowanie wypłacone za te przedmioty albo zrzec się praw do tych przedmiotów na rzecz PZU. W razie odzyskania przedmiotów w stanie uszkodzonym lub niekompletnym, zwrotowi na rzecz PZU podlega kwota odpowiadająca wartości przedmiotu w dniu odzyskania.

ROSZCZENIE REGRESOWE

§ 34

1. Z dniem wypłaty przez PZU odszkodowania, roszczenia Ubezpieczonego – przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę – przechodzą z mocy prawa na PZU do wysokości zapłaconego odszkodowania. Jeżeli PZU pokrył tylko część szkody, Ubezpieczonemu lub Ubezpieczającemu przysługują co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniami PZU.
2. Nie przechodzą na PZU roszczenia Ubezpieczonego przeciwko osobom, z którymi Ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym.
3. Jeżeli Ubezpieczony lub Ubezpieczający bez zgody PZU zrzekł się roszczenia w części lub w całości przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę albo je ograniczył, PZU może odmówić odszkodowania lub je zmniejszyć. Jeżeli zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia zostanie ujawnione po wypłaceniu odszkodowania, PZU może żądać od Ubezpieczonego lub Ubezpieczającego zwrotu całości lub części wypłaconego odszkodowania.

OBOWIĄZKI UBEZPIECZAJĄCEGO I UBEZPIECZONEGO

§ 35

1. Ubezpieczający obowiązany jest do poinformowania Ubezpieczonego o prawach i obowiązkach wynikających z zawartej na jego rachunek umowy ubezpieczenia.
2. PZU może podnieść również przeciwko Ubezpieczonemu zarzut mający wpływ na odpowiedzialność PZU.
3. Ubezpieczony może żądać, by PZU udzielił mu informacji o postanowieniach zawartej umowy ubezpieczenia oraz OWU w zakresie, w jakim dotyczą praw i obowiązków Ubezpieczonego.

§ 36

1. W czasie trwania umowy ubezpieczenia Ubezpieczony lub Ubezpieczający zobowiązany jest zgłaszać do Banku i PZU zmiany

okoliczności wskazanych przez Ubezpieczonego w umowie ubezpieczenia, niezwłocznie po otrzymaniu wiadomości o zmianie.

2. PZU nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ust. 1 nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do naruszenia ust. 1 doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że zdarzenie ubezpieczeniowe przewidziane umową ubezpieczenia i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.

§ 37

1. Ubezpieczony lub Ubezpieczający zobowiązany jest:
  - 1) przestrzegać obowiązujących przepisów prawa z zakresu ochrony przeciwpożarowej;
  - 2) przestrzegać obowiązujących przepisów prawa dotyczących obowiązków właścicieli nieruchomości utrzymania czystości i porządku w zakresie uprzątnięcia błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z chodników położonych wzdłuż nieruchomości;
  - 3) przestrzegać wymogów w zakresie zabezpieczeń przeciwkwaścowych, o których mowa w § 18;
  - 4) przestrzegać zaleceń producenta dotyczących składowania materiałów, o których mowa w § 3 ust. 4;
  - 5) przeprowadzać konserwacje i okresowe remonty mienia;
  - 6) stosować właściwe środki ochronne w celu zabezpieczenia instalacji wodnych i centralnego ogrzewania oraz ich wyposażenia instalacyjnego przed mrozem, w szczególności utrzymywać właściwą temperaturę w pomieszczeniach;
  - 7) zamknąć, opróżnić z wody i utrzymywać opróżnione instalacje wodne i centralnego ogrzewania w obiektach nieużywanych i niedozorowanych lub czasowo nieczynnych;
  - 8) wykonywać niezwłocznie inwestycje i naprawy niezbędne w ocenie rzeczoznawców lub zgodnie z przepisami prawa dotyczącymi prawidłowego działania instalacji.
2. W razie naruszenia z winy umyślnej lub wskutek rażącego niedbalstwa obowiązków, o których mowa w ust. 1, PZU wolny jest od odpowiedzialności za szkodę powstałą z tego powodu, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności, z zastrzeżeniem ust. 3.
3. W ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym w razie naruszenia z winy umyślnej obowiązków, o których mowa w ust. 1, PZU wolny jest od odpowiedzialności za szkodę powstałą z tego powodu.

§ 38

1. W razie zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego Ubezpieczający lub Ubezpieczony obowiązany jest:
  - 1) użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów, między innymi wezwać straż pożarną oraz zawiadomić jednostkę policji, o ile zachodzi taka potrzeba (w szczególności w przypadku kradzieży z włamaniem lub rabunku) oraz zawiadomić administrację budynku o fakcie zalania ubezpieczonego lokalu i w miarę możliwości uzyskać potwierdzenie o dokonaniu powiadomienia;
  - 2) zabezpieczyć możliwość dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę oraz udzielić PZU pomocy dostarczając informacje oraz dokumenty niezbędne do skutecznego dochodzenia roszczeń regresowych.
2. Jeżeli Ubezpieczający lub Ubezpieczony umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie zastosował środków określonych w ust. 1 pkt 1, PZU wolny jest od odpowiedzialności za szkodę powstałą z tego powodu chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności.
3. PZU obowiązany jest w granicach odpowiednio sumy ubezpieczenia bądź sumy gwarancyjnej, zwrócić koszty wynikłe z zastosowania środków, o których mowa w ust. 1 pkt 1, jeżeli środki te były celowe, chociażby okazały się bezskuteczne. Jeżeli przedmiotowe koszty poniesione zostały na polecenie PZU, to zwracane są one w pełnej wysokości.

4. W przypadku ubezpieczenia budynków i lokali oraz ruchomości domowych i stałych elementów Ubezpieczający lub Ubezpieczony obowiązany jest nie dokonywać w uszkodzonym mieniu żadnych zmian i nie dokonywać jego naprawy, jeżeli zmiany i naprawa nie są uzasadnione koniecznością zabezpieczenia mienia pozostałego po szkodzie lub zmniejszenia rozmiaru szkody, bez uprzedniego przeprowadzenia oględzin przez PZU lub jego przedstawiciela, chyba że PZU lub jego przedstawiciel nie przeprowadził takich oględzin w terminie 7 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o szkodzie, albo 14 dni, jeżeli niezbędne było powołanie biegłych (rzeczoznawców).
5. Ubezpieczający lub Ubezpieczony obowiązany jest udzielić przedstawicielowi PZU pomocy i wyjaśnień w uzyskaniu informacji o okoliczności zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego, przyczyn powstania szkody, jej przedmiotu i rozmiaru.
6. Wykonanie obowiązków, o których mowa w ust. 4 i 5, niezbędne jest do ustalenia odpowiedzialności PZU.

§ 39

1. W przypadku ubezpieczenia budynków i lokali oraz ruchomości domowych i stałych elementów Ubezpieczający lub Ubezpieczony zobowiązany jest zawiadomić PZU o zaistniałym zdarzeniu ubezpieczeniowym niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia uzyskania wiadomości o jego zajściu.
2. W przypadku ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym Ubezpieczony zobowiązany jest zawiadomić PZU o zaistniałym zdarzeniu ubezpieczeniowym niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia jego zajścia lub dowiedzenia się o nim.
3. W razie naruszenia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązku, o którym mowa w ust. 1 i 2, PZU może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło PZU ustalenie okoliczności i skutków zdarzenia ubezpieczeniowego.
4. Skutki braku zawiadomienia PZU o zdarzeniu ubezpieczeniowym nie następują, jeżeli PZU w terminie, o którym mowa w ust. 1 i 2, otrzymał wiadomość o okolicznościach, które należało podać do jego wiadomości.

§ 40

W przypadku ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym:

- 1) w razie wystąpienia przez poszkodowanego przeciwko Ubezpieczonemu z roszczeniem o odszkodowanie, Ubezpieczony jest zobowiązany niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni, powiadomić o tym PZU;
- 2) w razie wystąpienia z roszczeniem, o którym mowa w pkt 1, na drogę sądowną, Ubezpieczony zobowiązany jest niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od otrzymania pozwu, zawiadomić o tym PZU;
- 3) Ubezpieczony jest zobowiązany dostarczyć PZU orzeczenie sądu w terminie umożliwiającym zajęcie stanowiska co do wniesienia środka odwoławczego;
- 4) w razie zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego Ubezpieczony jest zobowiązany do podjęcia aktywnej współpracy z PZU w celu wyjaśnienia okoliczności i przyczyn powstania szkody oraz ustalenia jej rozmiaru.

§ 41

W przypadku ubezpieczenia assistance dom, w celu skorzystania z usług assistance, o których mowa w § 26, Ubezpieczony (lub osoba działająca w jego imieniu) powinien niezwłocznie po zaistnieniu zdarzenia ubezpieczeniowego i przed podjęciem działań we własnym zakresie zawiadomić telefonicznie o zdarzeniu ubezpieczeniowym Centrum Pomocy i podać następujące informacje:

- 1) imię i nazwisko Ubezpieczonego;
- 2) adres miejsca ubezpieczenia;
- 3) numer telefonu, pod którym Centrum Pomocy może skontaktować się z Ubezpieczonym lub osobą wyznaczoną;
- 4) krótki opis zdarzenia oraz rodzaj potrzebnej pomocy.

§ 42

1. Jeżeli Ubezpieczony z przyczyn od siebie niezależnych nie mógł skontaktować się telefonicznie z Centrum Pomocy i we własnym zakresie zorganizował i pokrył koszty usług assistance określonych w § 26, powinien poinformować o tym fakcie PZU w terminie 7 dni od dnia kiedy skontaktowanie z PZU stało się możliwe. PZU zwraca koszty tych usług na podstawie przedłożonych przez Ubezpieczonego dokumentów potwierdzających fakt zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego i poniesienia tych kosztów.
2. W razie naruszenia z winy umyślnej lub z rażącego niedbalstwa obowiązku powiadomienia w terminie, o którym mowa w ust. 1, PZU może odpowiednio zmniejszyć świadczenie, jeżeli naruszenie to uniemożliwiło PZU ustalenie okoliczności i skutków zdarzenia ubezpieczeniowego.
3. Skutki braku zawiadomienia PZU o zdarzeniu ubezpieczeniowym nie następują, jeżeli PZU w terminie, o którym mowa w ust. 1, otrzymał wiadomość o okolicznościach, które należało podać do jego wiadomości.
4. Zwrot kosztów, o których mowa w ust. 1, następuje na podstawie imiennych rachunków i dowodów ich zapłaty, do wysokości rzeczywistych poniesionych kosztów, maksymalnie jednak do kwoty limitu odpowiedzialności PZU ustalonego w OWU dla danej usługi assistance, a jeżeli limit ten nie został ustalony – maksymalnie do kwoty odpowiadającej średniej cenie wykonania tej usługi obowiązującej na terenie miejscowości, w której usługa ta została wykonana.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 43

1. Reklamacja, skargę lub zażalenie składa się w każdej jednostce PZU obsługującej klienta.
2. Reklamacja, skarga lub zażalenie mogą być złożone w formie:
  - 1) pisemnej – osobiście albo przesyłką pocztową w rozumieniu ustawy Prawo pocztowe, na przykład pisząc na adres: PZU ul. Postępu 18A, 02-676 Warszawa (adres tylko do korespondencji);
  - 2) ustnej – telefonicznie, na przykład dzwoniąc pod numer infolinii 801 102 102, albo osobiście do protokołu podczas wizyty w jednostce, o której mowa w ust. 1;
  - 3) elektronicznej – wysyłając e-mail na adres reklamacje@pzu.pl lub wypełniając formularz na www.pzu.pl.
3. PZU rozpatruje reklamację, skargę lub zażalenie i udziela na nie odpowiedzi, bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie 30 dni od dnia ich otrzymania, z zastrzeżeniem ust. 4.
4. W szczególnie skomplikowanych przypadkach, uniemożliwiających rozpatrzenie reklamacji, skargi lub zażalenia i udzielenie odpowiedzi w terminie, o którym mowa w ust. 3, PZU przekazuje osobie, która złożyła reklamację, skargę lub zażalenie informację, w której:
  - 1) wyjaśnia przyczynę opóźnienia;
  - 2) wskazuje okoliczności, które muszą zostać ustalone dla rozpatrzenia sprawy;
  - 3) określa przewidywany termin rozpatrzenia reklamacji, skargi lub zażalenia i udzielenia odpowiedzi, który nie może przekroczyć 60 dni od dnia otrzymania reklamacji, skargi lub zażalenia.
5. Odpowiedź PZU na reklamację, skargę lub zażalenie zostanie dostarczona osobie, która je złożyła, w postaci papierowej lub za pomocą innego trwałego nośnika informacji, z tym że odpowiedź można dostarczyć pocztą elektroniczną wyłącznie na wniosek osoby, która złożyła tę reklamację, skargę lub zażalenie.
6. Osobie fizycznej, która złożyła reklamację przysługuje prawo wniesienia do Rzecznika Finansowego wniosku dotyczącego:
  - 1) nieuwzględnienia roszczeń w trybie rozpatrywania reklamacji;
  - 2) niewykonania czynności wynikających z reklamacji rozpatrzonej zgodnie z wolą tej osoby w terminie określonym w odpowiedzi na tę reklamację.

7. Reklamacje, skargi i zażalenia rozpatrywane są przez jednostki organizacyjne PZU, które są właściwe ze względu na przedmiot sprawy.
8. Reklamacje uregulowane są w ustawie o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym oraz w ustawie o dystrybucji ubezpieczeń.
9. PZU przewiduje możliwość pozasądowego rozwiązywania sporów.
10. Podmiotem uprawnionym w rozumieniu ustawy o pozasądowym rozpatrywaniu sporów konsumenckich, właściwym dla PZU do pozasądowego rozpatrywania sporów, jest Rzecznik Finansowy, którego adres strony internetowej jest następujący: www.rf.gov.pl.
11. Ubezpieczającemu, Ubezpieczonemu i uprawnionemu z umowy ubezpieczenia, będącemu konsumentem, przysługuje prawo zwrócenia się o pomoc do Miejskich i Powiatowych Rzeczników Konsumenta.
12. W przypadku umowy zawieranej za pośrednictwem Internetu, konsument ma prawo skorzystać z pozasądowego sposobu rozstrzygania sporów i złożyć skargę za pośrednictwem platformy internetowej systemu rozstrzygania sporów (Platforma ODR) zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady nr 524/2013 z dnia 21 maja 2013 r. – adres: <http://ec.europa.eu/consumers/odr/>. Za działanie Platformy ODR odpowiada Komisja Europejska. Adres poczty elektronicznej do kontaktu z PZU to: reklamacje@pzu.pl.
13. Językiem stosowanym przez PZU w relacjach z konsumentem jest język polski.
14. PZU podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.
15. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
16. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania spadkobiercy Ubezpieczonego lub spadkobiercy uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
17. Zarzut mający wpływ na odpowiedzialność PZU, PZU może podnieść również przeciwko Ubezpieczonemu.